

Л III 34

НОВА ПОШТА

«НОВА ПОШТА»
 излази сваког дана ујутру, осим
 понедељника и дана иза јазника
 Редакција и администрација:
 УТВИДЕК, ОРГАНИЗАЦИОНИ ТЕР 611
 Телефон: 39-39. Пошт. бр. 173
 Чек рачун код Пошт. штед. 18.254
 Месечна претплата: 3.20 пенга,
 тромесечна: 9.20 пенга

Год. III.

Увидек, недеља, 14 фебруар 1943

Број 34

Настављају се покретне борбе у области Курска На сектору мађарске војске није било значајнијих промена

Генерал Антонеску иде у Анкару ?

Из главног стана Вође Рајха се саопштава:

Јужно од Новоросијска, као и у области горњег Кубана одбили смо месне нападе непријатеља. У току планских ратних покрета за скраћење фронта свакуисали смо град Краснодар.

На средњем сектору Доњца једна немачка јуришна група, са тенковским снагама, пробала је непријатељске положаје у упорној борби и одбацила Совјете. Концентрисане нападе непријатељских пешадиских и тенковских одреда источно и северно од Харкова смо одбили. Један наш противнапад довео је до даљег напредовања.

Северно од Курска нападн непријатеља у више таласа на наше положаје пронаји су уз те-

шке губитке. Заробили смо војнике и задобили велику количину ратног плена.

Између Волхова и Ладуге, као и на фронту испред Лењинграда, непријатељ је до сада без резултата наставио жестоке нападе. Тешке борбе трају и даље. Јаки одреди ваздухопловства и у петак су учествовали у борби и поново нанели непријатељу тешке губитке у људству, ратном материјалу и оружју. Одреди ловачких авиона присилили су непријатељске авионе на борбу и само у петак на јужном делу Источног фронта оборили 34 совјетска апарата.

У Северној Африци у петак је и даље било рђаво време, те је дан прошла мирно.

Дневни и ноћни узнемиравајући напади неколико непријатељских авиона на Западно Немачку бесцелним бацањем бомби нанели су становништву незнатне губитке и мале грађевинске штете.

Ситуација на Источном фронту

Берлин, 13 фебруар. — (БТ). Ситуација на Источном фронту према извештајима приспелим у Берлин, и даље је у знаку попуштања. Из ових извештаја види се да се покретно ратовање води само у простору Курска и Бјелгорода. Јужно, на сектору све до простора Ростова, ситуација је углавном ојачала. У престоници Рајха иако су ове вести повољне, не желе да преуране са оптимизмом.

Совјетске шрупе ошћочеле су нов напад код Лењинграда

Напад је извршен са великим бројем
 тенкова и авиона, али је одбијен

Берлин, 13 фебруар. (ДНБ) — О положају на Источном фронту берлински кругови саопштавају следеће: Многобројни, са делимичким значајним освајањем простора, противнапад, као и велики одбрамбени успех у четвртак у околини Лењинграда и на обавири оцему допуста закључак о поправци целог положаја на Истоку. Овоме долазе и најновији врло тешки губитци совјетских трупа, који претстављају само у току четвртка уништење 142 тенка и 40 авиона, не говорећи о ванредно тешким губицима совјетских трупа у ратима и рањенима, које су претрпеле због појачане немачке одбране.

На северу, код Лењинграда совјетске трупе су после једночасовне артиљеријске припреме бар са 120 оклопних борних кола и многобројним одредима борбених авиона отпочеле велики напад на широком фронту, који се једва мало угасио по ноћи, а по дану поново распламтео. Совјетске диспозије терале напред тенкова нанеле су напред на добра угорђене немачке положаје, који су се поклапају са многобројним. Непријатељ је успео само да на левој крили после јуриша који су трајали часоима потисне немачки продор, који су, међутим, немачке трупе одмах отсекле. Још пре него што би се смеоткле у немачким положајима, немачка артиљерија на је засула највећом ватром. Ватрено море немачких батерија издало је страховито крвопролиће код совјетских јуришних одреда. Сви покушаји совјетских трупа да побегну из овог пакла пропаи су у ватри немачког аутоматског оружја. Совјет-

ски тенкови, који су од зоре прогнани у великим гомилама, већ су се зауставили у ватри немачких противтенковских топова пред немачким положајем, те је јуриш пропао. Совјетски стрелци који су пратили тенкове нису могли да продру кроз ватрену завесу немачке артиљерије и заједно са тенковима су се повукли у првобитне положаје.

Следећем таласу претходили су бомбардери „Стормовик“, од којих су Немци у жестоким ваздушним борбама оборили 25. И други нападачки талас није прешао предпростор немачких положаја. Увече првог дана већ 53 совјетских тенкова остало је на ратном неспособљеном за борбу. Совјетске трупе покушале су по ноћи да неколико за борбу неспособљених тенкова одуку возилама на гусенице. Притом овог покушаја немачки противтенковски топови уништили су светлећим метцима још четири совјетска тенка.

Дејство свих немачких оружја на цело је совјетским стрелима, који су нападали у сувим таласима, велике губитке који се ретко виђају чак и на Источном фронту. Због тешких преводнеких губитака совјетски борбени авиони избегавали су немачке ловце, који су у слободном кретању далеко иза совјетских линија оборили још четири непријатељска апарата, док је противавионска артиљерија уништила седм авиона.

БЕКСТВА СТРАНИХ МОРНАРА СА САВЕЗНИЧКИХ БРОДОВА

Буенос Ајрес, 13 фебруар. (Стефани) — Према извештају из Вашингтона, све чешћа бекства иностраних морнара, који врше службу на савезничким бродовима, догађају узнемиравајуће облик. У пристаништима Атланског Океана стално морају да се одлаку кретања бродова због несташнице морнара који беже. Савезничке власти су одлучиле да бегунце — уколико су Енглези или француски преведених влада у Лондону — депортирају у Енглеску.

МАЂАРСКИ РАТНИ ИЗВЕШТАЈ

Будапешта, 13 фебруар. — (МТИ). Начелник хонведског генералштаба објавио је 43-и ратни извештај који гласи:

У простору Курска наше јединице у тесној сарадњи са немачким јединицама боре се и даље јуначки и одлучно продужују своје покретне операције. О губицима још до сада нема тачног прегледа. Главнина рањених већ је стигла у домовину а њихов број износи 15.550 војника.

Дојуна мађарској ратној извештаја

Будапешта, 13 фебруар. (МТИ) — У вези са 43-им ратним извештајем начелника главног генералштаба, моралови војни кругови дим су још и ова обавештења:

Као што се види из последњих немачких ратних извештаја, Совјети чине сада највеће напоре на сектору код Курска, где последњих дана трају најожореније борбе. У овим борбама учествују и поједини делови хонведске војске. Иако и на овом сектору долази до изравнања снага, мора се рачунати са околности, да је непријатељ све учинио у интересу продужења својих офанзивних операција. Сасвим је природно, да се мора рачунати са великим напрезањем и са жртвама оних јединица које се крпопретављају Совјетима.

Данашњи мађарски ратни извештај доноси прве податке у погледу рањених војника. Према овоме извештају, већи део мађарских рањеника већ је приспео у Мађарску. У том броју рањених налазе се они рањеници, који су рањени у борбама на Дону пре почетка совјетске зимске офанзиве. Иако објављена бројка рањених још не даје тачну слику о губицима, ипак зато пружа основне податке у погледу размера.

Војни кругови дају највеће критике хонведима-лекарима и високој моралској снази, који су обавили надчовечански посао и тиме показали ванредан пример вршења своје дужности. Не смеју заборавити све оне тенкове, које увек настају приликом покретног рата, нарочито у погледу транспортовања и то на странијим зими која је владала у почетку зимског рата као и мраз. Мраз који је претио војницима са лажним рањима. Саобраћање свих тих тенкова, као другарство хонведа и морори здравствене службе, примери су најсавеснијег вршења дужности. Савим чиницама може се завољити, да су рањеници тако рећи без изузетка транспортовани у домовину и да је процентуално врло мало било обављенијег смрвања рањеника.

Генерал Антонеску пушћује у Анкару

Базел, 13 фебруар. — (БТ). „Базел Нахрихтен“ доноси вест из Анкаре, да је турска влада одлучила у вези са конференцијом одржаном у Адани, којој су присуствовали председник турске републике Инени и председник владе Велике Британије Винстон Черчил, да одрже састанак са дипломатским претставницима страних држава. Пронела се вест да ће вођа Румуније генерал Антонеску идуће недеље посетити Анкару.

ПОЛИТИЧКИ ЗАРОБЉЕНИЦИ У ИНДИЈИ НЕ ПУШТАЈУ СЕ НА СЛОБОДУ

Бери, 12 фебруар. — (Стефани). Нов штрајк глади који је опет започео Ганди, изазвао је тешку ситуацију у британским политичким круговима. Признаје се, да се стање у Индији погоршало, али ипак зато изјављују меродавни кругови, да британска влада неће пустити на слободу лица која су из политичких разлога затворена. Гандијев поступак је узалуд — изјављују меродавни у Лондону.

СОВЈЕТСКИ ГЕНЕРАЛИ У БРАЗИЛИЈИ

Амстердам, 13 фебруар. (ДНБ) Енглеска обавештајна служба јавља из Рио де Жанеира, да су четири совјетска генерала и један адмирал пропутовали кроз бразилијански Натаал. Сврха пута совјетских официра до сада је непозната.

ОПАСНО СТАЊЕ У ИРАКУ

Стокхолм, 13 фебруар (ДНБ). Према извештајима из Цариграда на целој територији Ирака проглашено је опасно стање. У турским војним круговима влада уверење да је до опасног стања у Ираку дошло из разлога што је влада наишла на тешкоће приликом мобилизације.

НОВИ ПРЕТСЕДНИК НАРОДНЕ БАНКЕ ПОЛОЖИО ЈЕ ЗАКЛЕТВУ

Будапешта, 13 фебруар. (МТИ) — Данас пре подне положио је заклетву новопостављени претседник Народне банке д-р Понт Була. Свечаном полагању заклетве присуствовао је д-р Режека Шпелер, министар финансија. После обреда свечане заклетве, Регент Хорти Миклош примио је у аудијенцију новог претседника.

Фронт у Северној Африци

Берлин, 13 фебруар. (ДНБ) О стању на фронту у Северној Африци немачки меродавни кругови саопштавају следеће:

У току четвртка није било значајних војних операција. Немачке и италијанске снаге одбиле су у правцу запада од Триполиса, енглеске мање извиђачке подухвате. Изабације из ваздуха није дало никакве податке о већим операцијама.

На основу извиђања из ваздуха установљено је да су седма енглеска тенковска дивизија и четврта лака оклопљена бригада, двадесет друга оклопљена бригада и седма енглеска ловачка бригада, скренуле са друма у правцу југа. У обајном простору налазе се енглеска четврта пешадиска

Кроз ШТАНИУ

Д-р Гебелс: »Народ је спреман да, са Фирером, иде уштем победоносној мира«

„Дас Рајх“ доноси уводник д-ра Гебелса, у коме означаје расположење немачког народа. „Расположење Немца је — пише д-р Гебелс — чврсто и одлучно, како то доликује народу који води рат. Нема никог у Немачкој ко би говорио о попустљивости, нити чак и помислио на то. Наш народ чврсто верује у победу. Немачка је наизја из сталjingрадске трагичне јуначке борбе упознала немалосрдно лице рата. Зна она да је рат немилосрдан. Наш је народ спреман на све. Спреман је да својим вођама следује на сваком, ма како тешком путу, ако тај пут коначно води победи. Никакав напор не може бити превелик нити икаква жртва претешка. Непријатељ нам је посведочио ове зиме да делимичним ангажовањем наших снага не можемо постићи своје циљеве. Народ ће сада убацити сву своју снагу у борбу. Речло је: тотални рат свугде — диктат времена. Овај рат не може скривити наш народ. Наше вође воде овај рат заједно са немачким народом, као судбинску битку немачке нације на живот и смрт.“

„На Истоку је непријатељ вратио удар — наставља Министар Рајха — то се не може и то и не желимо поравати. Ма смо већ више пута водили

рат када смо тако мислили да нам што мање треба да жртвујемо да бисмо тиме по могућству што више требало да добијемо. Као што развој показује, данас то није могуће. Сада још није касно, него је баш време, да учинимо оно што је потребно. Огромну механизацију наших народних снага ваља да поставимо жељених правцем и да ставимо у покрет — остало ће највећим делом доћи само по себи.“

„Народ је спреман — наглашује Министар Рајха — да заједно са Фирером, кроз ватру и воду, пође оним путем којим може да постигне победнички мир. На фронту наши војници бију велику зимску одбрамбену битку, а поред њих се спремају наше велике војске за напад који ће доћи. Народ спреман и одлучан за борбу чека на дап нове залозести. Нација чека од нас велики и смео план који води победи. Тај ће план спровести са тешком издржљивошћу. Наш народ, као један човек, стоји уз Фирера. Можемо ли пожелети још што?“

„Регели Мајорорсаг“ пише да одјек Берлина на Черчилов говор у Дољем дому сведочи да у немачким

У свом говору преко радија прејседник Рузвелт је рекао да би после победе Савезника у Тунису дошла окупација европској континенту

Исто тако Рузвелт је најавио и одлучну акцију против Јапана

Амстердам, 13 фебруар. (ДНБ) — Претседник Рузвелт одржао је у петак увече преко радија говор, у коме је изјавио да би последица победе Савезника постигнуте у Тунису била окупација европског копља. Не тајмо — рекао је — да нам је намера да извршимо тако окупирање. Даље је најавио одлучне акције против Јапана. Савезници — рекао је — пре ће се одлучити на непосредан продор преко Нине, него на окупацију острва једног за другим, што би значило дугачке операције.

Потом је изјавио да многе чланове прекоморских америчких трупа узимају у положај домаћег фронта. Саопштио је затим да је генерал Ајзен-

хауер преузео врховну команду над целокупном војском у северној Африци. Дуга часова провела је у Казабланци са Ајзенхауером и има поверења у његове војне способности. Ентка за Тунис захтева још тешке жртве, али становништво Сједињених Држава треба да храбро гледа у очи тој мисији.

Говорећи о положају Француза Рузвелт је изјавио да француски суверенитет хоће да остане у рукама француског народа. О конференцији у Казабланци рекао је само укратко да се тамо израђени планови не ограничавају на једно ратиште, једну хемисферу или један океан. Година 1943 донеће много шташта новог не само у Европи него и на Тихом Океану.

Даље је говорио са великом похвалом о Совјетима. Изјавио је да постоји једно пријатељство са Совјетском Унијом и да је неопходно потребна солидарност и после рата. На крају је изјавио да ће се борба наставити до безусловне капитулације.

ТЕШКОЋЕ У АМЕРИЧКОЈ ИНДУСТРИЈИ НАОРУЖАЊА

Буенос Ајрес, 13 фебруар. — (ДНБ). Асошијетед Прес на основу вашингтонског извештаја јавља, да је Нелсон, претседник америчке комисије за наоружање на тајној седници војног одбора сената изјавио, да се у овој години не може остварити план за наоружање од 80 милијарди долара, сем ако се сасвим поремети индустрија која није важна за ратно наоружање.

Ноћна пустиловина у Валбургу

(VALBORG-ELI KALAND) Премијера првог шведског филма на мађарском језику Ингрид Бергман, Ларс Хансон, Еиктор Сјестрем У сали су инсталирани модерни апарати за грејање дворане

круговима тај говор није изазвао никакво изненађење. „Черчил је — кажу — на конференцији у Казабланци био приморан да ново позицију препусти Американцима. То јасно показује чињеница да је Ајзенхауер, амерички генерал, постао први командант операција на Средоземљу.“

„У Берлину су — пише, даље, претседнички лист — са чуђењем узели на знање Черчилову ведрају у вези са подморничким ратом. Према немачком схватању енглеском премијеру је био главни циљ да умירה јавно мњење. Черчилов податак о броју немачких подморница и размерима повозградних англосаксонских бродова у Берлину су одбали као неважне. Изјаву Черчилову о резултатима разговора у Адени схватају као признање да му није успело да Турску наведе на агресивно иступање. У вези са констатацијом да ће се у случају англосаксонске победе правда спровести строго и без милости у Берлину указују да је болшевизам Черчилов савезник, а од болшевизма се збоља не може очекивати никаква правда.“

„На меродавном немачком месту изјаснили су се — пише „Регели Мајорорсаг“ — и о изпазеном плану вима одлученим у Казабланци. Немачка војна команда рачуна с блиским великим падом Англосаксонца. Очекива се — кажу у Берлину — да ће се с енглеске стране покушати иницијатива пре по што совјетски напади не ослабе.“

„Пестер Лојд“ објављује — путем ИНБ — из Рима: „Совјетски планови у Европи, нарочито експанзивна стремљења у Дунавском и Балканском простору, који су јасно илустровани како изјавом лорда Бивербрука у енглеском Доњем Дому, тако и публикацијама у „Њујорк Хералд Трибјун“-у и у органу совјетске војске „Хералд Трибјун“, стоје на челу политичких дискусија италијанске штампе. Уопште се закључује из тих изјава да између САД-а, Енглеске и Совјетске Уније постоји већ споразум о формирању Европе за случај победе.“

„Католички лист „Ла Корисполденца“ — пише даље „Пестер Лојд“ — изјављује у вези с овим да у болшевичкој Европи не би више било „неутралног острва срећника“, и пише затим дословно: „Ако Немачка у борби против болшевизма подлегне, т. ј. ако најјача војска на свету не буде у положају да потуче црвену армију, онда се црвена плица неће зауставити пред неколико енглеских и америчких батаљона.“

НАЈВЕЋИ МАЂАР НА ДВОРУ СРПСКОГ КНЕЗА

Написао д-р Берник Арпад, професор Високе источне трговачке школе у Ујвидеку

Последња таласа руско-турског рата једва што су се утишљали и генерал Дибич, који је освојио брдо Балкан, те добио надимак Балкански, једва што је написао болесног човека Европе, турско царство у распаду, на мир у Дринопољу (1829), који је запечатил судбину османлијског царства, кад су из Пеште два млада човека, одгојена у Бајроловој романтици, остварили план који се у то доба сматрао фантастичним. Из Пеште су кренули бродом до Црног Мора, да тако непосредно на лицу места проуче могућности везе Будапешта—Црно Море, и да испетају препреке које ометају пловлабу.

Говорили смо о два младића, како је уствари само један био млад, тада једва 21-огодишњи гроф Валдштајн Јанош. Његов друг, пријатељ, обожавао Ментор, већ је био јако зашчао у година. На Дунаву је провео 39 година, али по духу, схватању, размислима и он је могао да се охарактерише као младић. Јако релативно одушевљене за све лепо, велико и племенито, за савлачку домовину, судбину народа и грозничаво тражење пута будућности: то је био гроф Сеченија Иштван. Сеченија је тада, 1830, задобио већ чувено име. Истакла, Компут га још није дочекао титлом највећег Мађара, али после реформи народ се са жарним поштовањем окупио око оспријача Мађарске академије наука и аутора више књига, међу њима и књиге «Поверљиво».

Први пут Сеченија по доњем Дунаву спада у оно одојно доба, које је он у свом раду шаро. Подизање народа је парола, али је њен прва основна услов унапређење саобраћаја. Мађарска је затворена од мора, дакле ми треба да одемо до њега. Дабоме да би добро било кад би најприроднији водени пут држао, Дунав, тако у супротном правцу, јер би се тада могао лакше произвести наше отаџбине и Балканског Полуострва слати на Запад. Пошто се то не може постати, треба да се шомирамо са латин положајем: Дунав са саобраћајног гледишта треба тако искористити као што је то одређено Сметогућа. Али велике препреке овом биле је неурађеност корита: већим модерним возилама, погодним за теретне транспорте, не могу се непосредно слати производи земље до Црно Море, већ само претоваром. О стенама Казана и о вртлозима причали су страшно преко оне који су онуда ишли.

Но на, Сеченијају и не треба више! Опасност, препреке га привлаче као магнет гвошће. Одлучно је да латно

испита опасности и потражи могућности решења. Овој план је држао у тајности, само га је поверио најближом пријатељу Вешеленју.

И бечка влада је учествовала у изради планова за уређење доњег Дунава и као финансијска основа одређено је 1 1/2% од монопола соли, односно 45.000 форинта годишње и поверила каснијем верном сараднику Сеченија, инжењеру Вапшархелу Палу, да регулише опасне секторе.

Сеченија је на авантуристичке пут повео собом укупно десет лица: младиог пријатеља Валдштајн Јаноша, који је умотивичним преговорима онековети поједине тренутке ове експедиције, инжењера Беседеш Јожефа, једног од најпознатијих мађарских речних стручњака оног времена, једног кузара, три слуге и четири морнара. Њихов брод једна тешка дергиља терала точковима на лопате, која је била снабдевена свим могућим удобностима, названа је «Дедемоном».

У зору 24 јуна 1830 кренули су из Пеште и стигли назад 10 октобра. Најинтересантније би било изнети све моменте овог предузећа, које личи на роман Жил Верна, али то мали простор не допушта. Тако узртак само потсећамо да су латано ишли надолу, обично само брзавном којом их је носила матица воде. Увек активан дух Сеченија ни овде се није одмарао, учио је, посматрао, правно планове. У току пута тешко се разболео, недељама је лежао у Галу, па су једним грчким бродом отпутовали у Цариград, где је коначно одравао. Пут назад од турске престонице до Пожаревца превалили су на коњима и тада су два мађарска племића данаша били гости кнеза Милоша Обреновића. О овој посети, као и о утицима из Србије дојду путника хтео бих да у оквиру овог европског члана дам неколико прта.

Обојица, и Сеченија и Валдштајн су водили дневнике. Дневне забелешке Сеченија о овом путу могу се читати у трећој свесци великог издања дневника у шест свезака. Дневник Валдштајн Јаноша издат је недавно: «Пут на Исток Сеченија Иштвана и Валдштајн Јаноша 1830», Будапешта 1942. Почетак писанца дневника осветљава толико различите карактере ова два човека. Сеченија је био духовити див, који је увек мислио на огромне дјелове. Пред очима му је стално лобдела судбина домовине, будућност народа. Разумљиво је што су асурде које је видео код куће много пута озвучили код њега казивањима и тада је отирао дивљину, а

своје кудво, али ова карања нису ишла дубље, јер су долазила из истог извора, за љубави, исто као и отишца касна. Млађи пријатељ му је већ интуитивнија личност. Њега већ не интересују велике идеје, већ — као човека уметника — дата стварност, живот, људи. Тако се ова два дневника сјајно допуњају и помоћу њих добијамо снажну, пластичну слику о свима онима у чијој су се околини нашла, тако у првом реду о српском народу, који је поново почео да живи после вишевековног ропства код Турцима и о његовом симпатичном кнезу.

Земља Србије и Хрватске сведела се јако Сеченијају већ од спуштања Дунавом, тако да о Срему са усхићењем белези: «Ово ми се место нарочито допада. Има много дрвећа, врло много свежине, све је зелено. У Мађарској, на мађарском месту, овоме слично нисам видео. Али врло добар утисак учинили су на њега и седморица Срба са којима се нашао код школе на путу надолу. «Добро су говорили немачки, изгледали су врло образовани, — белези о њима, — вероватно су са двора кнеза Милоша». Нарочито један, велики Рајовић, стекао је његово допадање здравим посматрањем света. Супротставља му свога салутица и научника, одвојеног света, у животу неумишљеног инжењера Беседеша. Србијају, српски народ, српски кнежевски двор, међутим, упознали су уствари тек при повратку кући.

Сеченија је још болестан кренуо са својом пратицом назад 14 септембра из Цариграда. Дневне су просечно јакхали 10 часова, те су прешли дапаши у европску Турску и Бугарску и преко брда Балкан стигли 27 септембра у Ниш. Најзначајнији град старе Србије изазвао је узвишена осећања код путника, уморних од дугог и заморног пута. Пред градом им је пала у очи Теле-кула, кула од лобања, коју су Турци 1809 саградили од лобања оних Срба које су ухватили, пошто је српски вођа изашог утврђења, Омићковић, заједно са посадом повереног му утврђења, зацелили барут, разнесен. У камен утврђењу овај епос слободољубља изазвао је код Сеченија емоционално ре-сновоможење. Хтео је да нову попу на ишце куле од лобања за свој народ: «Само проливена родољубива крв способна је да стварање народног јединства: зашрапућују крвопр! Овакви примери, овакве школе и искуства створили су српско јединство, као и то да у држави влада заједница и да нема размишљања. На ових горњих потоца крв ко-

Мађарски јунаци

Пример јунаштва, одлуке и снаге за победу кружио је у борбама на Дону Деже Иштван, наредник-вођа једног моторизованог одреда, када се упустио у борбу под неједнаким околностима против непријатеља. Његов баталјон извршио је напад 12 септембра 1942 године поред места Сторожевоје против совјетских положаја. Напао се на левом крилу и борби се напред и водео је јуриш са постојом. Деже Иштван увек је у овим борбама био први и победио отпор совјетских снага. У међувремену заробио је више Руса, заједно са једним командиром капетаном. Непријатељ је хтео да осујети полетни мађарски напад и спремао се да удари са бока. Напао је са пешадским четима и са шест тенкова наш баталјон са бока и то на крило где се налазио Деже Иштван.

Деже Иштвана није збудио овај противонапад извршен од стране непријатеља са надмоћнијим снагама и ако није имао тешко оружје за пробијање оклопа, упустио се у борбу са непријатељем и са ватром својих јединица одбио пешаке који су нападали. После тога изабрао је одличне положаје из којих је осуо ватру на совјетске тенкове који су се вистећени повукли а совјетска пешадија се разбегла.

Свој Хајнеманово	одела
прави човека господином	60
УВИДЕК — Мусолини улица бр 13	

ја је текла за независну раније или касније треба да се роди слобода и срећа, и родиће се за Србију. Ми у Мађарској живимо као посто и мачка, и у малим мржњама и свађама заборављамо да подржимо опште добро за тијег ба цветња задобили поштовање и корист. Школу несреће коју смо и ми прошли, али са мало користи — већ је бацило у заборав време које јури са нама; младост од дуге сигурности учинила нас је лепима, и крв која се проливала за независност и опстанак није била довољно чиста јер је текла за прејугућено једног ефемерног сталежа, а не за општу слободу државе. Зато позива на освету — а не донос опрости! Какав би предмет сталежа била ова кула. Много је јакна и бола у кој затеклимо».

(Наставиће се)

СЕЛТЕ

и од законом прописаних 7% више

СУНЦОКРЕТА!

Пољопривредници!

Сваки произвођач сунцокрета, одмах после излифровања приноси своје жетве 1943, може одмах добити 25% брашно уљених погача по званично одређеној пени. — За све информације и за склапање уговора обратите се са пуним поверењем на нашег месног заступника.

Уговоре за сејање сунцокрета склапајте са предузећем, које ужива ваше поверење:

„ХАЗАН“ творница уља д. д.
Ујвербас

У свакој општини имамо заступника.

Нова влада у Албанији

Рим, 13 фебруар. (Стефани) — Албанска влада поднела је оставку. По наређењу Цара и Краља Италије Емануела II, гувернер Албаније водио је преговоре о саставу нове владе.

Мандат за састав нове владе добио је Малик Бишати који је и оставио нову владу. Данас пре подне чланови нове владе положили су свечану заклетву у присуству гувернера Албаније.

ГРАД СОЛНОК ДИЖЕ СПОМЕНИК МЛАДОМЕ ХОРТИ ИШТВАНУ

Будапешта, 13 фебруар. (БЕ) — Град у жупанији Солнок пре извесног времена покренули су акцију, да се подигне споменик младоме Хорти Иштвану, заменику Регента, који је херојском смрћу погинуо на источном фронту. За подизање споменика скупљени су прилози у износу од 120.000 пенса. Одбор за подизање споменика прихватио је све пројекте Регенту Хорти Миклошу. Прву награду на конкурс добио је уметник Ваптар Ворџ. Споменик биће подигнут још у току ове године.

ДЕМОНСТРАЦИЈЕ ПРОТИВ ЕНГЛЕЗА У ИНДИЈИ

Амстердам, 13 фебруар. (ДНБ) — Британска обавештајна служба објављује вест из Калкуте, да је поднет захтев законодавном телу у Бенгалу да се Ганди одмах и безусловно пусти на слободу. Претостави траже да се одмах учине сви потребни кораци код владе обзиром на слабо стање здравља Гандија који је сада почео да гладује. Од како је саопштено, да је Ганди отпочео својим штрајком учесници су противенглеске демонстрације у градовима и дошло је до сукоба. На основу нових извештаја ДНБ-а трећег дана како је Ганди почео гладовати, биле су у свима местима Индије приређене демонстрације. Демонстранти су тражили пуштање Гандија на слободу. Скоро у свима предузећима обустављен је посао из разлога што су радници ступили у штрајк. У Панаоми и у Дакану дошло је до сукоба између демонстраната и полиције.

ИЗЈАВА БИВШЕГ КОМАНДАНТА ТИХООКЕАНСКЕ ХОЛАНДСКЕ РАТНЕ МОРНАРИЦЕ

Амстердам, 13 фебруар. (ДНБ) Према извештају енглеске обавештајне службе из Сиднеја, бивши командант холандске тихоокеанске ратне флоте, Хелфрих, дао је изјаву и нагласно да савезничко јавно мишљење доводи у заблуду оптимистички извештаји о положају на Тихом Океану. Савезници пре свега треба да прикупе довољну војску, и то не само за задржавање јапанског напредовања, већ би било потребно и да нагнају Јапанце на одбрану. Савезнички оптимистички извештаји о положају на Тихом Океану нису на свом месту — рекао је бивши холандски командант.

— Отварање денчаног саобраћаја на Дунаву. Паробродско друштво МФТР обавештава, да ће саобраћај денчане робе почети 15 фебруара на линији Регенсбург, Пасау, Линц, Беч, Братислава, Упешта, Будапешта и Будафок. На осталом делу Дунава саобраћај ће почети одмах чим на појединим секторима нестане лед.

Са свих страна стижу прилози за породице Скенџић, Калембер, Галетић и Брзакову

Акција за помагање породица, које су необрнуте а са много деце, која је дошла из редова наших читалаца, нашла је на врло леп одзив. Нема дана да у нашу администрацију не пристижу прилози, било из места, било са стране, преко поште.

Г. д-р Обрад Суботин, лекар из Сабадке, послао нам је јуче 20 пенса с тим да се по 5 пенса преда породицама Скенџић, Калембер, Галетић и Брзаков. У пропратном писму г. д-р Суботин између осталог пише:

„Сви ми читаоци „Нове поште“ свени смо да услед ратних прилика има много породица нашег живља у Бачкој судбине уд Скенџић, Калембер, Галетић, Брзаков и осте судбине других. Уверен сам да нема ниједне наше православне куће, која не саосећа и не дели бол њихове беде и немалитине и зато нема ниједне наше душе која им не би пружила помоћ. Сви ми, поштоваоци вашег листа, морамо учинити нешто за друге још не вапјуће Скенџић, Калембер, итд. да вају у вашем листу, нама толико драгој „Новој пошти“ место прве помоћи самарњанства и братоже љубави...

... Предлажем стога да створимо фонд „Нове поште“ из кога ће тај наш живља, приморан да тражи помоћи, добити бар прву помоћ, која је, како видимо из њиховог апела, често од животне важности. Сви ми читаоци драге нам „Нове поште“, уверен сам за кратко време створити и одржавати тај фонд својим прилозима, месечним уделама, а наша Матица, народне фондације, привези одбори, сав наш народ који је и до сада под благословом позива божјих не посланих Високопросвећеног и много њењеног Господина Епископа Кривоје, као и пре тога и сада показује племенитост своје душе, притећи помоћ Вама, Господине Уреднице, и нашим сарадницима у помоћ у том најплеменитијем послу... Нашто нам богатство разних фондација, Тривадијале, Јовићке, Матице и многих других наших установа, кад нам се на отаџбину поточито утиче живот у беду и немалитину...

Мојим Вас Господине Уреднице, обележити ово моје мишљење — мишљење свих читалаца много вољено „Нове поште“ и видећете да ће се створити фонд, фонд свију нас за добро, спас, за праведан и човечки достојан останака, нашег — српског — живља, богате нам и дивне Бачке“ — завршава своје писмо г. д-р Обрад Суботин.

Објављујући ово писмо према жељи г. д-р Суботина, који је и делом показао своју решеност да притекне у помоћ свима који су на њу упућени, радо бисмо желели да чујемо мишљење наших читалаца и из других места, као и предлоге шта би се у том правцу могло учинити. Одвек има много људи и породица, који су без своје кривине остали без хлеба и зараде, а које, нарочито због појаве деце извазало помоћи.

★ Пример за углед основаца из Бегече. Не инвизијативу месног пароха у Бегечу г. Љубише Поповића, десет уџака и ученица тамошње основне школе, скупљени су 70.20 пенса за Мару Калембер и њену децу. Овај новац достављен нам је јуче заједно са списком приложника: Данка

и Софија Јефтић 4 пенса; Јаци д-р, основне школе из Бегече и то: по 5 пенса: Богдана Чебац, Милосава Јефтић; 3 пенса: Даница Смајлић; по 2 пенса: Милодиња Мишковић, Јелена Чолић, Вукица и Лазар Јатас, Катица Мишковић, Бранка Чолић, Здравко и Јелена Стеванов, Милушка Беквалић, Радован Нишковић, Софија Дугајић; по 1 пенг: Анко Стакић, Жива Настић, Милоје Нишковић, Коста Дрљачић, Смела Васиљев, Ружица Дугајић, Љубица Хоричковић, Милица Исакос, Вера Стакић, Љубица Стопчев, Лазар Јефтић, Милица Нишковић, Славо Стеванов, Никола Нишковић, Давид Урошев, Младен С. Васић, Вера Папкаи, Љубица Живковић, Маца Филиповић, Љубица Нишковић, Анко Стакић Васиљ, Бура Матић, Марија Васић, Аница Булаћ, Радомир Настић, Вурџа Мишковић, Јован Павковић, Живан Васић, Катица Георгијевић, Влајко Калуђероски, Љубица Чорачић, Софија Косић, Христина Врбашица; по 0.50 пенса: Марија Марчић, Добрита Стакић, Милица Познаков, Станка Дрљачић, и Звонко Цвојан, свега 70.20 пенса.

★ Ученица и ученице, са Клишарева, моле поштовано уредништво „Нове поште“ да упуте наш скроман прилог сиромашној породици Маре Калембер. По 2 пенса: Драгишић Борислав, Драгишић Марјана, Појић Милка; Плачковић Душан 1.20; по 1 пенг: Пејак Босиљка, Летић Софија, Сибински Велимир, Влаовић Љилана, Злоковица Марко, Лалиновић Бојана, Влаовић Косана, Летић Станка, Летић Анијелка, Летић Љубомир, Летић Милвој, Летић Драгича, Шилић Милан, Летић Емилија, Летић Душан, Тубић Катица, Тубић Бранислав, Јоковић Стефансја, Летић Драгича, Жикић Јоца; по 0.60 пенса прилоге су дали: Милодраговић Анијелка, Чанак Некопа, Козарев Милан; по 0.50 пенса: Етвк Јелена, Дрљача Душан, Козар Славо, Ракић Јован, Ракић Тимотеј, Влаовић Фемка, Главиновић Јова, Јолџов Иса, Козарев Драгољуб, Летић Аница, Козарев Саника, Козарев Марјана, Влаовић Тоша, Иваницовић Мазак, Летић Љубица, Летић Славо, Залозовић Коста 0.40 пенса, Шилић Љубица 0.30 пенса; по 0.20 пенса Росић Марко, Летић Милета, Ковачковић Светислав, Врештица Десанка и Ковачковић Ангелина по 0.10 пенса.

Пореско звање оп. нр. града Ујвидека Бр. 5887/1943.

ПОЗИВ НА УПЛАТУ ПОРЕЗА

Рок за уплату прве четврти истиче 15 фебруара у подне у 12 часова. До тога рока имају се уплатити и сви заостатци делвидечког државног пореза и општинског приреза из 1941 и 1942 године. Ко не уплати до овога рока своју дужну и текућу порезу, биће изложен извршном поступку што ће само проузроковати непотребне трошкове.

Ујвидек, 13 фебруара 1943 год. Градско пореско звање.

— Прилози за Фемку Галетић. Уд. Милка Лавић, Ујвидек, 5 пенса, М. П. 3 пенса, Добрешић Срдаков 1 пенг, Ана Михајловић из Сабадке 5 пенса, Светозар Клајић из Сабадке 10 пенса. — Прилози за Мару Калембер. Недежда Машарево, ученица 1 разр. Трговачке школе 5 пенса, прилози скупљени у Бегечу 70.20 пенса, М. П. из Ујвидека 3 пенса, Ана Михајловић из Сабадке 3 пенса, Иван Јовановић Маричић из Марошвархеда 20 пенса и Клајић Светозар из Сабадке 10 пенса.

Сестини

НЕДЕЉА, 14 ФЕБРУАР 1943

— Сретње у Саборној цркви. Пена Хор Саборно цркве. Директор Милутић Ружић. Велика јектенија — Гречанинова, Слава — Остојића, Сјајни Боже — Добри Христова бр. 5, Алажуја и даље — Бортичанског бр. 2. (сопран Нада Мушицки), Хорувачка песма — Добри Христова, На многаца лета — Добри Христова, Пробена јектенија и Опа и Сина — Добри Христова, Вјерују — Добри Христова, Млаост мора и даље — Соколови, Тебе појем — Топаловића, Пробена јектенија — Тајчевића, Оче наш — Ружића (српски текст, сопран Нада Мушицки), Једни сајат — Тајчевића, Пречасно: Њиње отупчајени — Ведеља, Завршио — Добри Христова, Буђе ијаја — Добри Христова (288).

— ЈАВНА ЗАХВАЛА. Особље штампарије „Уранија“ у Ујвидеку запослено на листу „Нова пошта“ овим се најсрдачније захваљује Управи листа „Нове поште“ на указаној потпори у виду зимске помоћи од 660 пенса.

— Шајкашлак за породице хонведа. Пишу нам из Шајкашлака: На иницијативу општинског бележника г. Шумахер Јежефа у нашем малом селу организована је акција за скупљање прилога за породице хонведа. Иницијативом бележника г. Шумахера скупљено је 2.186.10 пенса. Ватрогасно друштво, заједно са левентама, приређивали су забаве и скупљали добровољне прилоге, тако да су укупно скупили 568 пенса, тако да укупна свота у Шајкашлаку за породице хонведа износи 2754.10 пенса. О. В.

— У Болдогасоњфалви за породице хонведа скупљено је преко 16.000 пенса. У акцији за скупљање прилога за породице хонведа, становништво Болдогасоњфалве одазвало се у великом броју, тако да је за кратко време ово село, које једва броји 3.700 становника, скупљило 16.495 пенса и 11 филера, која је свота достављена главној централни. Д. П. Д.

† Милева Бојанин, рођ. Јанковић, 9 о. м. после дуге и тешке болести преминула је у Болману-Барања, у 64 години живота, Милева Бојанин, супруга угледног домаћина г. Мирка Бојанина. Покојница је била добра душа и племенита мајка. Оплакују је супруг, деца, ученици и многобројна родбина. Вечна јој памјат!

— Свечано отварање занатског Удружења у Сабадки. У недељу пре подне извршиће се на најсвечанији начин отварање модернизоване зграде Удружења занатлија у Петефи улици.

— У пажњу апотекарима у Ујвидеку. Апровизиционо звање упозорава све власнике апотека да тоалетне сапуне смеју издати само на карте, које су дужни обрачунати између 10 и 15 сваког месеца у соби бр. 40 Апровизиционог звања. Уједно се упозоравају и трговци јаја на мало, да је последња количина јаја приспела и може се примити код Молнар Кароља трговца.

У смислу наредбе бр. 4730/1942 М. Е. ако желите да помогнете завршну битку и хоћете узети удела у стваралачком раду унутрашњег фронта

ОНДА СЕЈТЕ

СУНЦОКРЕТ

да би добили и битку за уље!

Заједнички је интерес да сачувамо домовину наших ховведа. Зато је међутим, потреба на авионе и тенкове, а за машине уље. Ако нема уља, нема напретка! Ако оскудевамо у уљу, треба више масти. Без уља нема сапуна, а онда можемо да се заручимо са прљавиштином. Ако обући не дате маст за обућу, ускоро ћете ићи босоноги. Ако Ваш точак у кољима икрпи, онда само себе можете кривити да ове сезоне нисте сејали семе уљарица: сунцокрет.

Да не би ове све заборавили, одмах склопите уговор са окружним фабричним повереником, јер само ће онај добити уљане погаче који код њега склопи уговор. Свака уговарајућа странка на свако поља катастралног јутра и једну метричку центу семена сунцокрета добија 25 кг. уљаних погача, 30 кг. Петијове соли и пломбирано семе за сетву. Ако производите семе погодно за сетву, добићете повишену цену до 30%. Ако не склопите уговор, отидају Вам све ове бенефиције.

Уговорна откупна цена сунцокретовог семена је 50-53 П. по метричкој центи.

Сваком мађарском, немачком или српском мађарском држављанину је народно одбранбени интерес да добијемо битку за уље. Склопите дакле уговор за сејање са

257

Клајн Вилмош

Деловидечком творинком биљног уља и рафинираном уља за јело. - Прахришћанска фирма!

Ујвербас

Неуспео покушај уцене

Уцењивач је ухваћен

Пре неки дан г. Франк Була, П Ракоци Ференц у. бр. 33 примио је једно писмо које је потписао неки Салаи Андор. У њему се упозоравало Франка да су он и његова жена у смртној опасности и саветује им да на неколико дана напусте Ујвидек. Дале у писму каже да ће телефоном обавестити Франка када ће доћи да с њим лично разговара. Прокјуче у 1 час поподне зазвонио је телефон у Франковом стану и јавио се Салаи. Он је рекао да ће у 3 часа поподне доћи да посети Франка. Франк је о овоме одмах обавестио полицију, која је око куће поставила заседу. Тачно у 3 часа појавио се пред кућом један човек обучен у левенте униформу. Тада су детективи изашли пред њега и ухапсили га. Када је одведен у полицију установљено је да се зове Филипов Дениш и да је 22 године стар, да станује у Вербаси ул. бр. 17. Филипов не признаје да је хтео да уцени Франка, али је код њега провађала једна прикљаница на вешу вредна пенга са потписом Салаи Андор и разлог накита. У полицији је установљено да је Филипов пре кратког времена изашао из зомборског затвора где је због преваре подржао кампу од осам месеци. Биће предат суду.

— Седница женских кројача. Управа секције женских кројача извештава своје чланове, да ће се одржати седница 16 фебруара у 17.30 часова у Занатском дому. Сви чланови нека понесу своје валовнице.

— У пажњу левентама у Ујвидеку. Управа левента извештава све левенте да 15-ог фебруара почињу редовне левенте вежбе. Часови гимнастике за дечаке су уторка од 18-20 и четвртка од 19-20. За девојнице поведеником и четвртком од 18-19 часова.

— Д-р Никола Вучковић, специјалиста за болести зуба и уста, вратио се с пута и орденира у својој кући (били) проф Вазо 6 (бивша Сувоборска), која се налази испред бивше бивше десно.

— Украдена пећ из стана. Непознати крадљивци су из куће у Дугонић ул. бр. 16, која је власништво Цветковић Драгиње, жене пореског чиновника, Мадач ул. бр. 11, извршили занимљиву крађу. Крадљивци су разбили прозор са улице и кроз њега ушли у стан. Затим су изнутра из стана отворили врата и изнели једну „Зенит“ пећ у вредности од 100 пенга.

— Четири године принудног рада за извршене преваре. Пред кривичним сенатом д-р Холошна изречена је данас пресуда Фодор Шандору, који је извршио низ превара и провалних крађа, и који је због сличних деликата већ неколико пута раније био осуђиван. Суд га је осудио на четири године принудног рада. Његов друг Бојтар Ото, осуђен је на 2 и по године тамнице.

— Украден бицикл. Шаро Карол, пећкар, Чанади ул. бр. 10, пријавио је полицији да су му непознати крадљивци украли бицикл у вредности од 150 пенга.

— Породична трагедија у Зенти. Серад Була, пидничар на Зенти убио је своју жену. Серад је оптужио своју жену за разлог, што је у једној крађавској партији лажно сведочио. У петак она је дошла кући пијана, истрчао њом и жезу ударио са ножа. Сивова одрецила су да постоји своје заштитно ударило. Жена је пронета у болницу са тешком озледом. Серад одведен је у затвор.

— Повишене димничарске таксе. У Службеним новинама објављена је наредба Министра индустрије о повишењу димничарских такса. По овој наредби основна такса за једно чишћење димњака у муниципалним и жупанијским градовима износи 18 филера, а у општинама 23 филера.

— У пажњу обућарима. Обућарска секција Занатлијског удружења у Ујвидеку извештава чланове да могу преузети назначени материјал. По могућству да га преузму у року од пет дана. Шпиритус могу преузети у филијали фарбара Полова у П Ракоци Ференц улици. — Управа.

— Не заборавите! Поуздана размена Човић Оптика-фото свему најбоље пружа. Ујвидек, Палата Ренс. 2183

— Упућивање војника са одсуства својим командама. Сви војници који се налазе на одсуству а припадају јединицама чији број војне поште почиње са 200, имају се јавити команди железничке станице у Лавочну. Фебруара 14 имају се пак јавити она лица која су на исту станицу требала да стигну дана 24, 25 и 26 јануара.

— Велика крађа накита у вредности 3.000 пенга. Бетлем Каролина, рођ. Ловрековић, Крамер Шандор ул. бр. 22 пријавила је полицији да су јој непознати крадљивци из фијоке писаћег стола у њеном стану украли златан накит у вредности од 3.000 пенга. Украден је златан ланац дуг 1 и по метар, златан медаљон у облику срца, на коме се налазе седам брилијаната.

Панња!

Панња!

За Србију и Хрватску

сеобе врши
од куће — до куће
Рем Тибор
Сабадка, Телефон 2-47

За Ујвидек информације даје
МАРИЧИЋ И ЈАНКОВИЋ
Мусолини улица 30. — Телефон: 30-04

Јавна захвалност!

Овим се најсрдачније захваљујемо свима рођацима, пријатељима и познаницима, који су нам изјавили своје усмено или писмено саучешће поводом смрти нашег милостивог и никад прежаленог сина, брата, нећака, синовца и унука

Ђорђа (Ђурице) Симендића

као и онима, који су га отпратили до његове вечне куће.

У Зомбору, 12 фебруара 1943.

Ожалошћена породица

— Пуштена на слободу два оптужена из риомског процеса. Судске власти у Француској пустиле су на слободу бившег министра ваздухопловства француске републике Ги ла Шамбра и генерала Жакома који су били интернирани у једном дворцу још од фебруара месеца 1942.

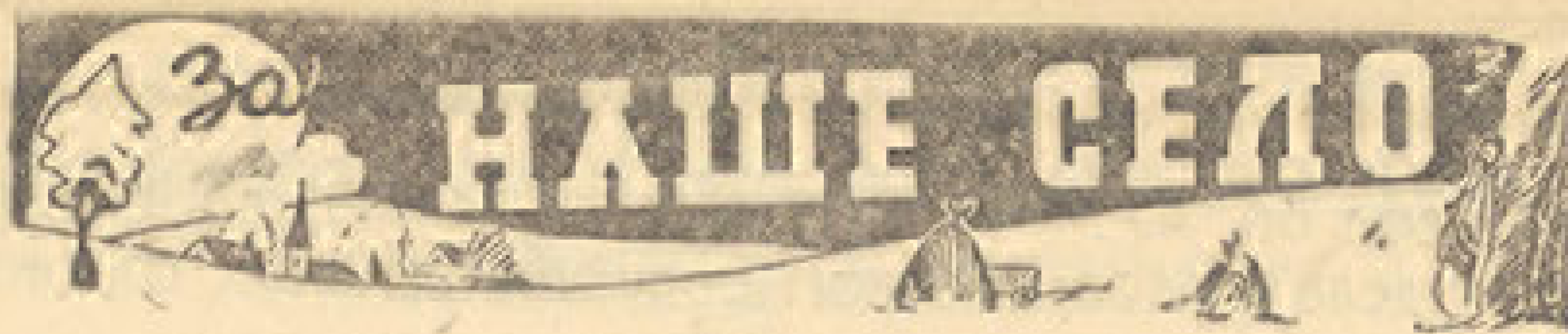
— Велика несташица служавки у Сабадки осећа се већ од извесног времена. Домаћице све се више жале што нема довољне и добре радне снаге за домаћинство. Како се сазнаје последњих 20 месеци напустило је Сабадку преко хиљаду служавки. Оне су већином пошле у Будапешту, а многе од њих отишле су и у провинцијске градове, као у Сегед, Халаш, Мако итд. Зато су скочиле њихове плате. Беднијерки има мало, а оне траже од 40 до 60 пенга месечно са храном. Служавке за цео дан траже у првом реду добру храну и по 40—100 пенга месечно. Постоји и сада јавна берза рада, која бесплатно посредује између послодавца и послопримаца, али домаћице се најрадије обраћају „опробаним“ посредницима.

— Апол људима племенитог срца. Пишу нам из Жабла: Молимо вас да преко Нове поште објавите следеће: У Жабла живи у великој беди уд. Мара Влаовић са шесторо мале деце од којих је најстарије 14, а најмлађе старо 1½ годину. Њен муж је био биром и нестало је прошле године. Од тог времена она са шесторо деце живи се и моли куде племенита срца да је помогну. Њена адреса је: Мара Влаовић, Жабла, Бем ул. б. Апелује се и на ментале да је и они са своје стране помогну.

— Куварски дијетални течај отворен је у Бачфелдвару у оквиру Црвеног крста. Под вођством стручне изасланице отворен је у просторијама ватрогасног дома једномесечни течај дијеталне кухиње. Циљ течаја је да се ученици усаврше у дијеталном кувању. На течај се јавно већи број ученица.

— Град Загреб купио је некретности у вредности од 83 милиона куна. Градска управа у Загребу купила је у Тушканцу гањеване Кулмерове ливаде, као и друге некретности у вредности од 83 милиона куна. Сада се изграђује план за проширење Загреба у овом правцу.

— Тешкоће швајцарске спољне трговине. Швајцарска трговачка комора у Цириху установила је, да спољна трговина Швајцарске има велике тешкоће и да је у сталном опадању. Из ових разлога швајцарски грађани морају да трпе све већа и тежа ограничења.

Шта смо урадили у врту месеца фебруара?

Много сигурно нисмо. У првим редовима у врту омеда нас је општра зима и снег. Све што смо у фебруару заборавили, односно што нисмо могли урадити у башти, морамо када се време поправи надокнадити. Сигурно смо заборавили да починемо напарт шта ћемо у врту све садити, а јавно нисмо парчили ни семење. То треба учинити што пре. Оно семе које имамо треба да естражијемо на клијавост, па ако не ваља, треба га уништити. Опред да ли је семе клијаво можемо лако направити ако узмемо малу плитку посуду, и нешто протинице односно хумуса, а можемо и пилотине, па то добро овлажимо и ту посејемо нешто семена. Ако посуда стоји на топлој месту, брао ћемо опазити клине. Претом морамо знати да першун клија јако полако, па да су потребне три недеље, да се појаве прве клине.

Извесно смо заборавили на топле греднице, а уколико нисмо, зима нас је спречила у послу. За кратко време коју ћемо у топлим гредницама (лејама) посејати салату у главницама, рану колерабу и рану карфиол; исто тако и рани кел, рани обични и првени купус. Најбоље је ако сејемо у клијалишту у редовима и оставимо код сваке врсте дашчицу с именованом семеном. Ако желимо имати рани корен, можемо преко свих редова башти нешто семеном корена.

Не смемо у топлој леји употребити сав простор, јер ћемо још концем марта и почетком априла морати посадити неке саднице.

Ако време отопли а са земље нестале снега, одмах морамо припремити греднице за першун, пасуљ, ауз и спанаћ.

Притом морамо pazити на гнојиво. Све ове биљке не подносе добро свеже, одмах из штале довозено гнојиво. Ако с јесени нисмо на то pazили, па већ онда поубрбали, моремо сада поубрбати и pazити да на истим лејама не садимо исте врсте које смо садили лане. На пасуљ и грашак не смемо употребити стајско гнојиво, него калијева фосфорна гнојива, ако немамо довољно пепела.

Леје правимо обично 120 цм. широке, а између њих оставимо празан простор за стајину широку 30 цм. Ако су леје прешироке, тешко отстранимо коров, а ако су путове преуски, читаву ћемо годину отупати по лејама и кварити биљке. Першун и спанаћ препоручује се садити у редове, јер се у том случају лакше отстранује коров. Пасуљ, грашак и лук већ од најкада сејемо у редове. За пасуљ је потребна леја широка један метар (за 2 обичне леје начинимо 3 и за пасуљ) тако да можемо засадити две врсте по дужини. Садимо га густо: сто зрна на један метар. Лук садимо 7 редова на 120 цм. широку леју.

Виногради зими

Култура винова лозе захтева много извесног рада. Једна посрема виноградар производ јесени, а већ га чека други посао, и то не само у подруму, него такође и међу самим токовом. Нећемо данас расправљати о протаклању вина и другим пословима у подруму, него ћемо се у првом реду ограничити на гнојење винограда, и на редове које морамо у винограду што пре завршити.

У овом месецу, особито зими, када су виногради заснежени, мора виноградар водити бригу да спреми благовремено што наше стајског гнојива у винограде.

Без стајског гнојива не може виноград добро успевати. Стајски гној заузима прво место у обради винограда, јер садржава све хранљиве материје које су потребне лози за њен развој. Каквоћа стајског гнојива зависи од онога од које га имамо (свињско гнојиво је најбоље), од хране коју смо стоци давали, а пре свега од правилног спремања. У том погледу се код нас много греша: разлика се по винограду стајско гнојиво тамо-озамо, ставља се на места где је изложено киши, ветру и сунцу, па се тако потпуно поквари. На тај начин виноградар спрема место гнојива празну сламу у земљу око лозе. Такав поступак са стајским гнојивом ни у којем случају није добар. Наши виноградаре морају привести лене обичаје напредних пољопривредника, па да и они увећу зими што наше гнојива у виноград на одговарајући простор, где га сложе у гомиле. Само тако се чува стајско гнојиво. Али време не допушта увек да редовно извозимо гнојиво, зато га — понављамо — треба спремити на месту од сунца заштићеном у гомиле, где га добро побијемо и покријемо земљом.

Ако гнојива нема, треба виноградар да сабере разне отпадке а да

спреми добар компост.

Наша земља, било орпанино или ливаде, а особито воћњаци и виногради, гладни су доброг гнојива. Без редовног, правилног и довољног гнојења не можемо ни мислити на добре и редовне приносе.

Неким виноградарима није јасно кад је управо најбоље време за гнојење винограда, па тај рад одлажу до касног пролећа, кад почне већ лоза терати. То је неправилно. Уопште речено, гнојимо у винограду са тошом земљом што пре ујесен али зими, чим нам то време дозволи. Такве винограде морамо одједном добро погнотијати, тако да узмемо на једну лозу бар девет до десет килограма гнојива; компоста треба узети сразмерно више.

У таким посудама боље је гнојити винограде с пролећа и то са малим количинама гнојива, које плитко поканамо око лозе.

Виноградар ће најбоље урадити ако за гнојење винограда начини четворогодишњи напарт — план —, према којем ће обавити гнојења. Јасно је да у том случају мора употребити и вештачка гнојива. То су: 48% до 50%-на сумпорна киселина, или пак 40%-на калијева со, 17%-на «Пети» со и 15%-на суперфосфат.

Најзад треба да споменемо да морамо такође све теже послове који су у вези са обрађивањем лозе свршити што пре. Лозу треба скратити још зими, отстранити све дебеле гране, особито старије, уопште скратити све послове који су у вези са подмлађивањем младе лозе. Зими спремамо такође колце, које возимо у виноград и спремамо за пролеће. Марљав и савестан виноградар обавиће наведене послове у винограду што пре. На тај начин ће посао лепо разделити и правилно, и благовремено, обавити сав потребни рад.

СЕМЕЊАРА И ЦВЕЊАРА

све врсте семена
набављајте код
ПИЛЦ ЛАЈОША, УВДИЕК
Оргазасно-тер 8 (код катол. цркве)
37 Телефон 37-45

«Дела и планови»

**Књига о раду владе
Д-р Калаи
Миклоша**

Ових дана изашла је из штампе књига о шестомесечном раду владе председника Калаи Миклоша. Ова књига има врло интересантних података и објашњава све догађаје који су се последње време догодили у вези са вођењем државне политике. Први део књиге говори о принципима спољне политике која је остала верна својим традицијама чије је основе изложено председнику владе у своме говору одржаном у Добрепешу 1 августа 1942. У духу његовог говора, влада води првенствено пријатељску политику са силама Осовине и пријатељским државама. Као доказ те политике служи посета председника владе и министра спољних послова Калаи Миклоша Хатлеру и његовом Главном стану где је водио разговоре о мађарско-немачком пријатељству. Са Италијом Мађарска одржава и надале најпријатељскији веза. Влада одржава исто такве најсрдачније односе са јапанским царством. Са финским братским народом који исто тако као и Мађарска бори се против болшевичке опасности, односи су у знаку пријатељства и братства. Са подунавским државама успело је влади са Хрватском склопити више пријатељских и других говора. Односи са Словачком су коректни. У вези односа са Румунијом влада је чинила напоре за успостављање нормалних односа, али који нажалост нису довели до резултата. Са братском Бугарском, која се исто тако прикључила тројном пакту, односи су у знаку старог и искреног пријатељства и заједничке судбине. Постоји пријатељски и добар однос између Мађарске и Турске.

У вези са унутрашњом политиком извесно ова интересантна књига сва владина настојања у погледу економске и аграрне политике као и вођења социјалне политике. Извесно нагла књига у своме трећем делу програм владе у буџетски предлог за 1943 нарочито пази радни план конвекског министарства. Књига на крају подвуча да није довољно чинити само материјалне напоре у вези са конвекством него и душом треба да смо са њима. Ратна срећа је променљива и сви напори и настојања упућени и на душу. Вољу за победу треба изградити и морамо у тој вери и отворити. У овоме послу мора учествовати цео народ, каже на крају књига «Дела и планови».

Осигурава мирнодобско велико пољско

«БЕКЕ»

средство за катодизирање и растварање
Ово тражите свуда

Производи и купује у промету 191

Сабо Иштван земско предузеће
Увидек, Пешта Јанос ул. 3 — Телефон 41-74

Ш.

СЕЈМО СУНЦОКРЕТ

И у свима стварима које се односе на сејање сунцокрета као и склапање уговора обратимо се са пуним поверењем на

КЛАЈН ВИЛМОШ

Дирекција Делвидечке творнице биљног уља и рафинерије уља за јело — Ујвербас

Пажња! Произвођачи који склопе уговор добијају предујам, а после излифеваног рода, пићу и вештачко гнојиво.

Пажња! Произвођачи који не склопе уговор не добијају семе за сетву у зајам, предујам, вештачко гнојиво и пићу дакле, склопите уговор за сејање сунцокрета

О жутици

Жутица (научно *ikterus*) је болест код које се жуч не жучних канала излива у крв и тим путем доспе у кожу и слузокожу, која код болесника приметно пожути. Ова жути боја које слична је боји злата или има и зеленкасте нијансе, услед чега кожа може да прими чак зелену и црну (земљану) боју.

Код те болести жучна боја (билирубин), која се ствара у јетри, не излива се као обично у црево, већ се путем крви разнесе по телу.

Жутица постаје на два начина: један — када се створена у јетри жуч не може спровести у црево, тј. када настаје сметња у спроводним каналима. Ово видимо код свих болести, које стварају застој жучи у каналима, напр. када камен у жучној билици доспе у одводни канал за жуч и запуши га. Међутим адриа јетра сипала и даље жуч и упућује га у каналиће, које више иду у стању да је приме. На тај начин услед прилива жучи, жута прелазна у крв и даље доспева до коже.

Други разлог постанка жутице су рећити зараштаји и то у највише случајева код само жучне болести или некое облике неке органе. Ређа је разлог туберкулоза и гангана, која се може на црева залути у жучни канал и запушити га.

Жутица настаје и у случају обољења (инфекције) јетре, када она није у стању да упути жуч у жучне каналиће, већ га спроводи у крвне капиларе.

Код жутице болесник има мокраћу боје приг пива, а калмет му остаје необојен, као креч, јер у цревима недостигаје жуч, која нормалном калмету даје обојеност.

Ма који да је разлог постајања жутице, у случају обољења неопходна је летна лекарска интервенција.

Код ове болести јетра је понекад увећана и болна. Иначе се болесник не осећа толико болестан и да није жуч, не би ни осећао да је оболело болестан. Главни симптоми ове болести су: надутост под грудима, подрицавање често повраћања, губљење апетита и штучања.

Ако се болесник држи одређене дијете и правилно лечи, одраваљење наступа после 3—4 недеље.

У противном дође до тешког поремећаја функције јетре и до појаве такозване тешке жутице. Као последица тога, долазе свимом тешког тровања и мерне појаве. Болесник изгледа као да је душевно оболело и добија пречево, као код нападних. Долази у сукоб са својом околином, није, цела и дома, што му дође до руку. Касније пада у бесвесно стање, после кога убрзо наступља смрт.

ПИЛОТИ СЕ НЕ МОГУ ОБУЧАВАТИ У СЕРИЈАМА

Како се спремају за свој позив модерни авијатичари

У чланцима о ваздушном рату обично се врло мало говори о једном од најважнијих чинилаца ваздухопловства: пилоту.

Светски листови стално доносе чланке о новим резултатима производње авиона, о новим авионима изграђеним на покретној траци, али мало пажње посвећују посади авиона.

Међутим, ваздухопловство зарађених држава исто тако заинтересовано је обуком посаде и виховом надовнадом, као и питањем серијске производње авиона.

Авиони се могу производити у серијама, али је питање да ли се и посада може обучавати тим системом.

"Газет д'Лозан" даје негативан одговор на ово питање и изјављује да се пилоти не могу обучавати по систему покретне траке, и да ипакли тешко обучавати пилота битно утиче на развој ваздушног рата.

Природно, у ратно време се убрзава обука пилота. Велика поука ратног летања је та да доба старости не игра тако велику улогу код пилота као што се то раније мислило.

Пре рата, према стручњацима, модерни ловачки апарати могли су да управљају само младећи од 20 до 25 година који су организационо способни да издрже многобројна искушења.

Тада се још веровало да организам човека од преко 30 година не може дуго да издржи летање у великој висини. Међутим 1940 узлетали су француски ловачки апарати и такви пилоти-ловци, водећи борбе, који су већ 1918 учествовали у ваздушним борбама.

ЧВРСТА ВОЉА

Према "Газет д'Лозан" од сваког човека се нормално развијеним телом може постати изврстан пилот.

Међутим, само од јаке воље зависи да ли ће се моћи обучити прво-разредан пилот.

Кандидате, природно, стављају се под строгу лекарску контролу и онај који буде одбијен не може ни под којим условима бити примљен у пилотску школу. Пре обуке ратних пилота теориска настава не обухвата посебно време већ се у току обуке налази начин за теориску наставу кандидата-пилота.

Први летови трају само четврт часа. Обука се састоји из три дела. Пилот прво треба да научи узлетање и слетање, кружење, затим замишљенија маневривања, луниге, спуштање у спиралама. Када пилот постави већ савршен у руковођењу авионом, долази на ред често војна обука: руковођење митраљезом, бомбардовања, ваздушна борба и руковођење радном.

Модерна обука пилота првенствено је са обуком на земљи. Раније су кандидати за пилоте упознали механизам авиона на апарату који није могао да узлетне већ је само могао да се креће по земљи. Сада одмах

узлеће са апаратом, али природно са дуплом командом јер се у авиону са њим налази и наставник летања.

У доба развоја ваздухопловства кандидати су сами узлетали на први лет, те је ризик био знатно већи.

Наставник летања води и тада кандидата ако је овај сам узлетео, дајући му радном упутства и исправљајући грешке које се појављују у току летања.

У најређим случајевима дешавају се несреће приликом првих часова летања. Обука улива кандидату највеће поверење, те како се које пут и забуну због многобројних инструмената, нема осећај страха. Летање са наставником траје укупно 5 до 10 часова али се то мења према кандидатима као и према методама ваздухопловне обуке.

Према чувеном француском пилоту Мишелу Детросја, нови пилот може летети већ и после четврт часа обуке.

Насупрот томе, Андре Коста, други чувени француски пилот, сматра да кандидат треба да проведи 14 часова у ваздуху у току обуке са наставником. У животу пилота први самостални лет значи највеће доживљаје.

У току наше обуке пилот врши припоштво вежбе у великим висина-

ма, учи изненадне окрете, обрушава, тачно одређивање правца и другог. Потом пилот долази на трећи апарат: на модерни борбени авион. Ако и овим апаратом буде успешно управљао, долази на ред типичне војна обука: руковођење митраљезом, руковођење радном и разни услови ваздушне борбе. На нарочитим курсевима обучава се посада за бомбардере за обрушавања, а основале су и посебне ваздухопловне школе за обучавање посаде торпедних авиона.

Међутим, пилот не само да треба да буде изврстан летач и митраљер или бомбардер, већ и добар механичар и метеоролог, да познаје природу ваздушних струја, њиха правила, њихе законе, предности или незгоде.

Ако пилот упозна већ и овај врло обиман настава план, долази на ред најтежа проба: стицање борбених искустава.

Ова искуства не добијају се више изаством већ на бојном пољу у сукобима са непријатељским апаратима. Ако и овај пилот са успехом саврши, тада се пилот може збављати сматрајући добрим ратним пилотом.

Пилотска обука и избор доброг летачког материјала, дакле, тежи је задатак него сама производња авиона.

Састанак у Казабланки

одржан је у хотелу ограђеноме живцом

О спољним околностима под којима се одржала конференција у Казабланки саопштава "Корниере дела Сора", од свог лисабонског извештача, следеће појединости.

Конференција је још трајала кад су спољно-политички сарадници енглосаксонске радио-станице добили упутства да објаве резултате конференција. Спикери су већ данима пре обрађивања конференције добијли штампана текстове да се могу спремити за звучно читање.

После саопштења, енглески и амерички листови су у великим репортажама јављали о детаљима у Казабланки. Черчил и Рузвелт састали су се у једноме насељу Казабланке за летовање: посебно за тај пилот реквириран је један велики хотел и двадесет приватних вила. Војници Пете америчке армије, који су заједно са претседником стигли, транспортним авионима из западноафричке обале, чували су Рузвелтово телесно здравље.

Ово се — пише италијански лист — дешавало у највећој тајности. Главним командантима који су учествовали у конференцији и помоћноме особљу није било дозвољено да изусте име Рузвелта и Черчила. У околини су поставили и направљени читав низ топова за ваздушну одбрану, путеве су осигурали добро камуфираним митраљезским гнездима, стражари су, пошле и околним колима, крстарили двадесетак километара унаоколо, а на пола киломе-

тра од простора хотела, посуда унаоколо, поставили су жичану оgradu. Поред ограде чували су стражу енглески војници ратне морнарице.

Новинари савезних и неутралних држава обезбавили су се поштом речју да пре датог знака веће о конференцији ништа саопштавати. Држање у тајности савршено је успело. У граду где борави легација интернационалних путолова и уха да успело је за време од десет дана држати у тајности једну од најзначајнијих конференција ратне историје.

НАШ СЕЉАК У ПРИЧАМА

КАД СЕ ЛАЛА МНОГО БАВИ ЛИТЕРАТУРОМ

Једна се страна Порса што у њен Вока у последње време замарује и стално се бави неким књижуркама, које доноси од господина учитеља.

Једног дана њој баш прекину, па кад више није могла издржати, подбаци се и стаде пред њега:

— Е, ово је већ сувише, ја као да не постојим, само те твоје књиге! Бар да сам ја књига, па би непрестано палило у мене.

— Е, жено, бар да си календар, како среће! Па бих те сваке године морао мењати, — мирно одврати Вока и настави са читањем.

Билјанини козметички одговори

БИЉАНА ЗОМБОРЦИМА. Приликом другог дана мог боравка у Зомбору била сам принуђена одбити велики број читатеља «Нове поште» ради повратка у Ујвједек. Молим да ми то не замере, а нарочито оне које су из околине дошле. Коначно априла долазим поново, али на четири дана, и то првог дана примам све које су из околине, а другог дана оне из Зомбора.

АНИЦА, УЈВИДЕК. Радује ме ваш успех који сте постигли са Билјана хормон кремом и кремом од краставаца. Осталог се придржавајте као и до сада и дојдите лично да вам дам рецепт за деблава.

ЦИЦА И СЕСТРА. Пошаљите адресан коверат са марком за одговор, па ћете добити бесплатно моју књижицу која садржи рецепте за негу лица и тела за жене од 18 до преко 50 година, употребу различитих крема према годинама старости, уклањање бора, негу груди, итд.

ХЕНРИЈЕТА. Посетите ме лично да вам личне прегледам, јер је лакше дати савет кад се лице прегледа увеличавајућим стаклом. Савети и упутства за читатеља «Нове поште» су бесплатна.

ЈОВАНКА, БУДАПЕШТА. Весели ме што и у Будапешти читају «Нову пошту». Шаљем вам рецепт за скупиљаче поре и чистиће метосера (шајте опремити у апотеци):

Acid. Acet. 4.0, Spir. camphor 12.0, Alkohol 200.0.

Од ове количине дајте спремити половину. Свако вече и јутро после умивања нос, браду и чело намазати овом намазом у тој водици. Кад се то осуши ставити лебелу слој Билјана Амарилис крема, нарочито добро намазати око очију. Крем оставите један сат на лицу, онда лице сухом крпом добро избрисати. Ујутру умивања, водича и исти крем само танак слој, после лица добро избрисати и ставити Билјана пудер, који је ванредно фин и mekan и не садржи жиее. И поред најфинијих крема ако употребљавате лош пудер, цела нега нема никаквог резултата. Билјана препарате не шаљем поштом, зато се обратите на парфимерију «Санитас», Зомбор.

ЈЕДНА ЧИТАТЕЉКА. У препрошлом недељном броју «Нове поште» дала сам рецепт против знојења ногу, руку и испод пазуха. Потражите у том броју.

ПЛУТСН Ие. Одлично средство за растопље трепавица је ако намажете танак слој правог рицинусовог уља на сам корен трепавице. Ножипут око мало и питапа, али није штодљиво.

МИЦА. В... је време да почнете чистити пога и флаше са лица. Увече се умјете у ово зам је лице сухо ставити Билјана против нега масти крем за ноћ, која уједно храни кожу. Ујутро се умјете, ставите против нега сухи крем за дан, после 5-10 минута лице добро избрисати и ставите пудер у који увекете 2 гр. кинин прашка, која одбија ултраљубичасте зраке и чува лице од новог излажења нега. Са тачном употребом овог препарата добићете савршено лепо и често лице без нега и флака. У најтежим случајевима потребне су три теглице крема за дан и ноћ па да лице буде чисто. Можете их поручити код парфимерије Коо Ј., Ујвједек, Ракоца ул. 23, јер ја не шаљем поштом. После употребе од 4 до 5 недеља, дојдите лично.

НАДА, СЕНТАМАИИ. На питање које сте ми ставили одговарам да нема лека јер поново израста. Помаже једино електролизис, али се и она не може употребити за ноге.

МИЛАНКА, УЈВИДЕК. Ученице не примам јер не могу издати дипло-

ПРИВРЕДНИ

Култура уљарица у Југозападној Европи

О проширењу културе уљаних биљака доноси престонички стручни часопис «Сјодост Економист» следећа разматрања:

Земље југоисточне Европе давале су — према констатацијама Међународног полупривредног института у Риму — отприлико половину произвођача уљарица европског континента. Последњих година, а нарочито отицако је избио нови светски рат, у тим земљама се површина засејана уљарицама знатно проширила, а уједно и обогатила новим културама, као соја пасуљом и рипином, у јужнијим земљама и памуком. Иако о тој најновијој фази развоја стоје на располагању само оскудни подаци, констатације сведоче да је значај југоисточних земаља за европску уљану привреду знатно порастао.

За проширење површине засејано уљарицама поведена је поскуда жива пропаганда, а владе су се потружиле да ову производњу потстакну различитим подстицањима. Сем расписивања награда за нове површине, и подстицања цена, добијају пољопривредници семе за сетву и вештачко гнојиво делом по сниженим ценама а делом и бесплатно. Такођер се скоро позвала, у сразмеру са продајом уљаним семеном, издају произвођачима уљане погаче за сточну исхрану. Још ваља напоменути да се у повећаној мери искористилу, у сврху добијања уља, и разви споредних продуката као семе од бундеве, лувана, грожда, итд.

У Мађарској је раније сушнокрет засејаван претежно као споредна биљка, тј. на рубу кукурузних и тругних поља. Као главна биљка сеје се сушнокрет тек од неколико оли-

на новачама. Пошто је већ 1940 површина засејања сушнокретом и соја пасуљом знатно проширена, док је истовремено ареал уљане репице устукнуо, у пролеће 1942 изашло је познато наређење о обавезном сејању уљарица, којем је ујесен исте године следовало обавезно сејање индустријских биљака.

О Грчкој има само предпретних података: површина засејана памуком и сезамом у трогодишњем периоду 1937—1939 порасла је са 15 процената, и износи 124.000 хектара.

У Србији нови аграрни план предвиђа за напонау 1942/1943 сејање сушнокрета као главне биљке на 31.000 хектара, а као споредног продукта на 7500 хектара. 8.000 хектара одређено је за соја пасуљ а 19.000 хектара за конопљу и лав. Репица, по новом плану, обухвата 15.000 хектара.

У Хрватској је сејање сушнокрета проширено са 7.000 на 17.000 хектара, соја пасуља са 5.000 па 7.000 хектара.

— Мађарско немачка измена Робе. На основу недавно склопљене нагодбе између Будапеште и Берлина, преоријентација робног промета на ратне потребе највећим делом је већ довршена, а сви су изгледи да ће се у најскоријем времену исполњити још у већој мери. Намена робе која није у вези са ратном привредом даље ће опадати.

— Хрватска повисила цене шибичама. Хрватско министарство финансија повисило је цене шибичама за једну трећину.

Амерички филмови ће се и даље приказивати

„Ракоца“ биоскоп је закључно низ интересантних америчких филмова

Као што је познато, амерички и енглески филмови приказивани су закључно до 31 децембра 1942 године. Од тога дана постојала је наредба да се филмови аграрно америчке филмске продукције не могу више приказивати. Међутим, како смо обавештени, дошло је до неких измена у погледу ове наредбе о забрани приказивања ових филмова, те ћемо у скорој будућности имати прилике да видимо још неколико добрих америчких филмова, а то у „Ракоци“ биоскопу, чији је власник г. Колтер

боравио ових дана у Будапешти где је успео да закључи, поред две одличне серије веселих филмова са Станом и Паном, још неколико одличних научних филмова. Филмови са Станом и Паном приказиваће се већ идућег месеца и они представљају до сада «левицину гламу ових најбољих америчких комичара».

Стан и Пан, Клерк Гебл, Паул Мули, Грета Гарбо и још неки најпознатији амерички глумци испуниће репертоар иначе увек одличног биоскопа „Ракоца“.

ма. Зато се понудите код нево друге козметичарке, а ја ћу вас упутити у свим стварима које не будете разумели. Кад имате велику матуру учење ће вам ићи лако и брзо.

Свака читатељка, која жели бесплатно козметичко савете и упутства за индивидуалну негу лица и тела, нека пошаље адресан коверат са марком за одговор и ја ћу јој послати бесплатну књижицу за негу лица и тела за жене од 16 до преко 50 година. Књижица такође садржи рецепте за спремање биља-

на жуч и осталих сапуна. Примам сваког дана од 9—12 и од 3—6 сати. Билјана, Андриши ул. 2/1, десно.

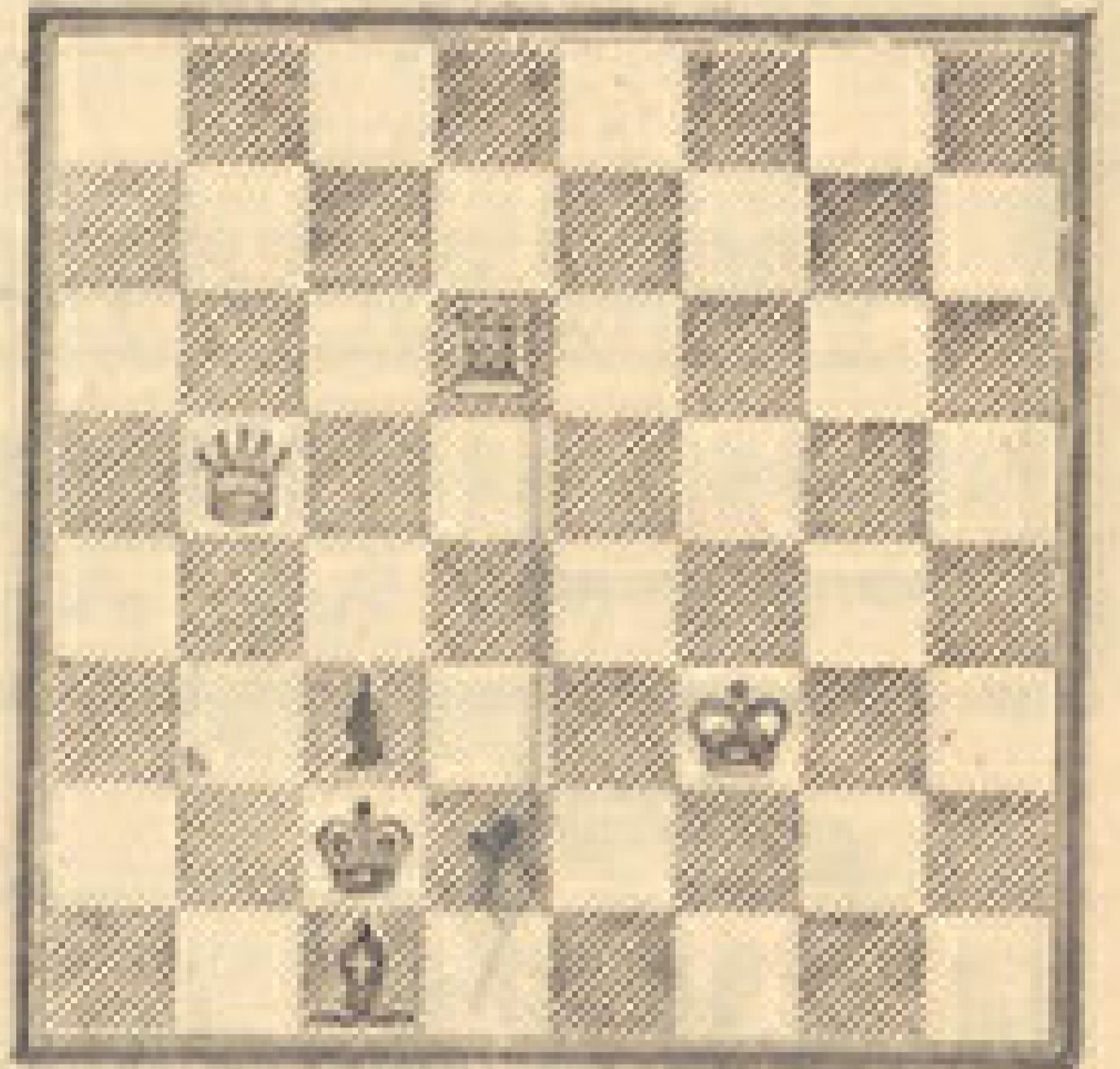
Бесплатан купон бр.

44

за преглед лица и одговор

ШАХ

ПРОБЛЕМ Б.Р. 18 — Од О. Блументага —

Бели: Кf3; Дb6; Тd6.

Црни: Кe2; Лc1; Фc3.

Мат у два потеза

Сиротна и лака минијатура.

★

Решење коначнице бр. 28:

1. Le6—g2†, Kh3:g2; 2. Sg8—f4†, Kg2—g1; 3. Ke2—e1, g3—g2; 4. Sf4—e2 mat.

Правилно решење послали су нам: Удољф Марџ и Владимир Ј. Дивид, гимназијете V разреда, Ујвједек.

★

МАЂАРСКИ ШАХ

Допослом једну од занимљивих партија одиграних на прошлогодишњем групном турниру у Будапешти.

Бели: д-р Вечен Цири; Црни: Короди 1. e4, Sf6; 2. Sc3, g6; 3. e4, d6; 4. d4, Lg7; 5. Sf3, 0—0; 6. h3, Sc6; 7. d5, Sb8; 8. Le2, Sbd7; 9. Le3, a6; 10. 0—0, e5; 11. Se1, Te8; 12. Dd2, Sc5; 13. Lf3, Ld7; 14. b4, Sa4; 15. Sd4, Lc4; 16. Sd3, Ld7; 17. a4, Dc6; 18. c5? (greška, koju crni odmah iskorističava; trebalo je играти Tc1, sa pretпјом c5, i beli bi dikтиrao игру, Sd6; 19. e4, e4; 20. Tac1, e1†; 21. c4, Lh3! (odmah odlučuje; beli ne može da spreči mat); 22. g4, D:h3; 23. Se1, Te4. Beli предаје.

★

ВЕСТИ ИЗ ИНОСТРАНСТВА

Берлинско шаховско друштво приредило је поводом 115-годишњице од знога оснивања утакмичу вештака, са овим резултатом: Ахуес 5 поена, Релитаб 4 и по, Брикман и Дал 3 и по, Халосар 2 и по, Трајмац 1 и по, Вехтер пола поена.

★

ШАХОВСКО ОМЛАДИНИ У ПАЊЊУ

У ратна времена су шаховске приредбе већег стила — међународна турнира, међуградске, националне утакмице, симултанке итд. — обично ретке. Увек међународне такмичарности, не отиже се за такве приредбе. Али зато у појединим шаховским центрима унутар државе — у провинцима, па и већим провинцијским местима — има увек могућности за кунт краљевске игре, а не треба допустити да шах агресне. Колико знамо, игра на 64 поља се доиста у многим таквим локалним срединама и култивисне, нарочито у омладинским круговима, што је лепа и редовна појава. Ништа лепше нема за омладину од шаха. Шах оштри ум, даје полета животним стремљењима, а ко се у њега удуби ствара себи изворе дубоких душевних задовољстава и трајне радости.

У последње време истичу се и поједини спортски клубови са својим шаховским секцијима, исто тако и грађевинари и друге стручне организације. То је похвално и корисно.

У напajo рубрики радо ћемо бележити таква шаховска вештања, резултате шаховских утакмица и сурета у појединим местима нашим, па молимо да нам се о томе шаљу известија. Ж. О.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

ПОСЛОВОЋА

Шарл Лебрет

Од зме Варло је повукао покривач преко главе. Али то му није помогло и сео је на кревет, протрљао очи и зачуђено гледао око себе. Где је? Како је дошао у ову собу?

Пред ње му је испрсао лик лепе жене са првим трепавицама и тамним очима. То је била Миа, лепа играчица, којој се његов послодавац дивно и непрестано јој давао богате поклоне.

Варло је скочио са кревета и затворио прозор. Небо без сјаја осветљавало се...

Почео се полако сећати. У последња двадесет четира часа толико догађаја! Дан пре, тек што је стигао у фабрику, дошао је послодавац и рекао му да одмах купи цвеће за Миу, а затим да пође са њоме на станицу. Миа је крпала на летовање.

Варло је био пословођа транспортног предузећа „Метеор“, чија је власник био господин Ванкур. Варло је добро познавао свој посао. Узео је диван букет првених ружа и, баш кад је био пред вратима лепе играчице, одједном као свет појави се госпођа Ванкур, послодавчева супруга.

— Занета лепо цвеће, господине Варло, сигурно за госпођицу Миу? Варло звонасто промуца:

— Да, А госпођа познате госпођицу Миу?

— О, да. Али она мене не познаје. Непријатно је било наћи се са госпођом Ванкур. Стално је говорила са толико ироније, да није знао како да објасни њене речи.

Сећања су се настављала, све јасније, све бројније. Варло је ушао у стан артисткиње и предао јој цвеће. Миа је дубоко удисала јак мирис ружа. Онда је задивљени поглед на његовом лицу рекла:

— Зар не, господине Варло, ви сте изабрали ово цвеће?

Заједно су пошли на станицу. Миа је на станици срела једног младећа које је путовао истим возом. Уосталом, Варло је имао утисак да су се ово двоје договорили за састанак. До станице је о томе реферисао свом послодавцу.

— Ово је занета дрскост — узвикнуо је господин Ванкур — ја јој плаћам летовање, а она о мом трошку води и свог љубавника... Али

вара се она! Варло, одмах спремите ствари и путујте за њима. Па ако и најмање што приметите, јавите ми. И то ће бити последња дан када се забављала на мој рачун.

Ево, сад је Варло знао како се налазио у овој соби.

Изгубио је неколико минута у ревизију машине, а затим је изашао из собе и пошао у бангу. Никоме није могао да се одбрани од једне мисли. Непрестано је имао пред очима онај поглед играчице, који му је пао на лице, и у ушима њен мелодичан глас којим га је упитала: „Зар не, господине Варло, ви сте изабрали ово цвеће?“ Већ одавно је он њу прижељкивао. Одједном се она њему свидела, још од дана када је поверљивом свога послодавца први пут отишао код ње да изгладни неки мали љубавни неспоразум између њих. Од тада је он уживао неограничено поверење и послодавца и Миа. А сад би требало да је уходи, па да послодавцу јави шта је урадила. Варло је размисљао. Зар баш све да му јави? А она је имала толико поверења у њега.

— Добар дан, господине Варло!

— Добар дан, госпођице Миа! Чудан случај да сте и ви у овом пансиону.

Није ни завршио речи, а већ га је било срамота. Осећао је да не може бити толико лицемеран.

— Зашто сте се тако одједном уоклевали? — запитала га играчица.

— Имао бих нешто да вам кажем... — и Варло угрзе у усну.

— Баш сам радознала. Само мислим да ово није подесно место.

Пошли су до оближње шумице. На једном пропланку усред шума седи су на траву. Тишина око њих била је савршена. Није се могла замислити лепша сцена за литерно неволедање. Варло је испричао све што му је лежало на срцу. Ништа није прећутало.

— И због тога осећате гривку савести! — упитала га је са осмехом госпођица Миа. — А ја сам то помислила чим сам вас овде видела. Верујте да сам очекивала ову изјаву, тим пре што се и ви жени осећате...

Варло је приметио над собом сасвим мали и првена уста и два прена ока, која су га, рекао би, позивала.

вала, изазивала... Миа се све више приближавала. Зар је он привлачан? Варло је пољубио. Њихова уста се спојиле у дуги пољубац. Одједном се Варло тресе. Нешто је пушило. Имао је нека непријатан утисак, као да га неко посматра. И скочао је на ноге. Стазом крај њих пролазила је нека госпођа. Не, то мора да је неки ружичав сен. То је била госпођа Ванкур, послодавчева жена.

— Добар дан, госпођице Миа, добар дан, господине Варло — рекла је. — Верујте да ми је жао што сам вас узнемирела — рекла је и нестала.

Кад се у подне вратио у пансион Варло је сазнао да га је телефоном тражио послодавац, да се одмах врати. Варло је овим позивом био изненађен. Телефонски позив говорио је јасно. Послодавац зна све. По свој прилици госпођа му је јавила оно што је видела да, нанослетку, увиде како он није ништа друго него изневерени неверник.

Било је скоро вече кад је Варло ушао у фабрику.

— А, то сте ви — поздрав га послодавац. — Не треба ништа да ми причате, све сам сазнао од своје жене. Честитам вам.

Варло је оборно главу. Десило се, ето, баш оно чега се бојао!

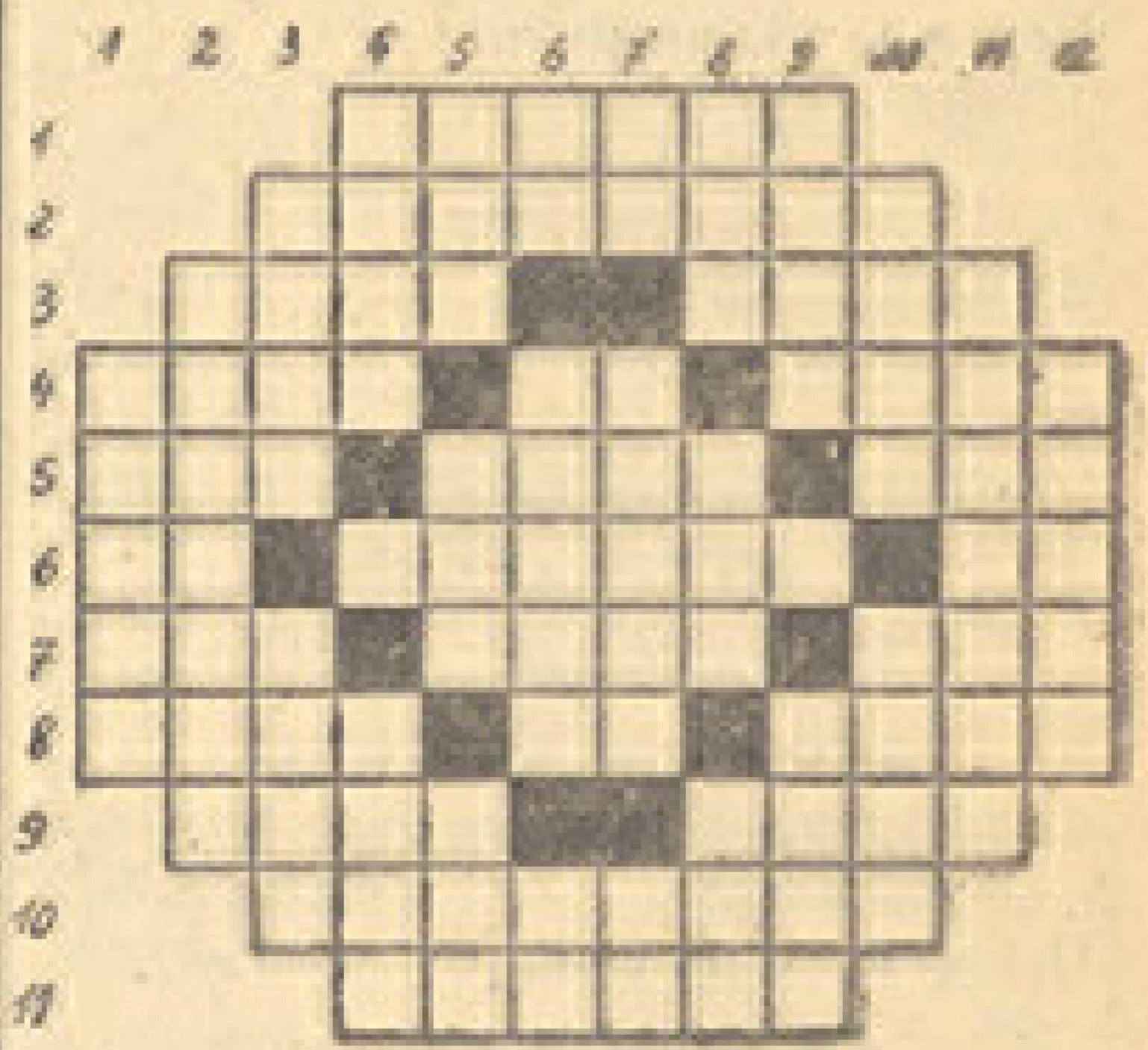
— Ствар се десила овако — поставио је послодавац — јутрос сам се вратио кући и сазнао да ми је жена отпутovala, по свој прилици зато да ме и даље уходи. И помислио сам, буде ли приметила вас са госпођицом Миом још више ће посумњати. „Али да сам знао да ће се цела ствар тако срећно савршити, не бих вас позвао да се вратите.“

Све се такле срећно савршило. Варло није могао да верује својим ушима.

— Замислите — наставио је господин Ванкур — моја жена је уверена да је она комедија коју сте одиграли пред њом у шумици особљена отвар. Јуче, кад сте посилили цвеће, некако је била посумњала на мој рачун, али сада је уверена да сте пријатељ госпођице Миа ви а не ја. Драги мој, не можете замислити колику сте ми услугу учинили! Зато ћу вас наградити. Од данас вам је плата повишена за 500 франака месечно. А сад се спремите опет на пут, вратите се и наставите. Ствар извршите добро као што сте јавас започели! Ви ме разумете?...

УКРИШТЕНЕ РЕЧИ

Број 27

Водоравно: 1) Трпеза, 2) Ивица паду, 3) Барска биљка — руна на плату, 4) Превозно средство — коњ (мађарски) — присвојна заменица, 5) Алдја — врста кафе — сират, 6) Лична заменица — спона — чига (француски), 7) Врбак — руна (словенски) — мушко дете, 8) Пије — али (француски) — мушко име, 9) Хришћанска врлина — мушко име, 10) Краљина Србије, 11) Пословата.

Усправно: 1) Залажење, 2) Скрман, 3) Летњиковица — стравно мушко име, 4) Део ноге — према — самртног постола, 5) Пљачка — Језајино име — отац (турски), 6) Ово — крадљивак — пакао, 7) Страно мушко име — зашијук — кинеско име, 8) У то доба — алдја — пољудно земљанице, 9) Овде (мађарски) — свезак — ногује, 10) Азиска држава — наш светотел, 11) Женско име, 12) Град у Грчкој.

РЕШЕЊЕ УКРИШТЕНИХ РЕЧИ

Број 26

Водоравно: 1) Ка — до, 2) Амор — ништ, 3) Нон — ода, 4) Лага — аман, 5) Ролна, 6) Турлота, 7) Втако (овате), 8) Буна — апел, 9) Рат — епа, 10) Авал (лака) — Ујо(н) (Тен) 11) Нара.

Усправно: 2) Апа — бра(т), 1) Мом — т — УАК, 3) Конструисан, 4) Ар — ворта — ла, 5) Лиа, 6) Ли — Д(анска) — ур, 7) Опоматонеја, 8) Ада — и — оне, 9) Тат — лав.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“

МАРИНЕЛА МЕЊА ДУШУ

МАРИО КОНЧИНИ

Бунд је пришао благојна, кучно улазицу и ушао у задимљену дворану. Парови су били младићи и девојке. Превалали су се игри са одушевљеном и нису се умарали и кад би оркестар свирао без прекида, Бунд је тражио један погодан сто. Узалуд је гледао унаоколо и такав место није нашао и на крају је сео са један сто где су биле две ноже прве кафе. Поручио је неко језо и посматрао оградче.

Одједном му је пала једна идеја. Да ли он зна који свирати неко животно задовољство. Трестило би да испита страст случаја.

Осећао је сва узбуђена живота. Истину никад их није користило али свест да може сва узбуђена постајати, била је девољак. Одједном језо, скупљање старина, путовања, жене, луксуз, све што би могао постигао би лако само када би хтео.

Само једна отвар могла би бити још еспресија.

Седео је сам у овој тамној дворани. Ово његово играче су младе де-

војке, чији је сан била једна вечера са шампањцем или неки мали поклон. Пријатељ који би све те мале ствари остварио или пак нешто боља пријатеља који би удовољило њеној жељи да је поведе на један мало дузи излет на аутомобилу, или ако има мало више среће да се уда за једног младог чиновника и да постане мати, да има стам од две или три собе и да полагано стари у баналности свакидашњице.

Шта би се десило и шта би било када би свргао из животног колосека један такав живот. Када би узео и играо улогу једнога пријатеља не бајке које никада није ни саго помислити о некој великој срећи. У овој средини није било ни једног лица које је њега понављало. Бео је исти такав као и сви остали млади људи, шта више значајно је у овој средини мање, пошто није знао да игра, али сама његова појава није била симпатична као осталих присутних младића. Његово богатство у овој ствари није било вредности.

Нико о њему ништа и не знао, и ако би он почео да прича о свој моћи и снази свако би посумњао да говори исмичу.

Ца и само његово име није овде значајно ништа. Овим малим девојкама прича своје друштво овог младећа који зна да забавља, а поред тога је и одличан играч а не човек који се зове — Бунд.

Оркестар је престао да свира, а парови су се враћали на своја места. За његов сто седе су две младе девојке, румене од играња. Њега нису ни приметиле. Једна је занета била лепа. Његово лице било је блудо, уста сонне а очи веселе.

Две девојке су разговарале и желиле премедање на играче и непрестано се смејале и посматрале младе људе.

Бунд је само мислио како би са њима започео разговор. Није се сетити неке zgodне теме. Осећао се необично душевно слаб у присуству ове две девојке. Мало се засмејао. Сасвим му је необично, да он који брзо доноси одлуке и сваку ствар схвати одмах, даје кратка изјављивања, а сада не зна да обрати пажњу две мале глупе девојке, које још пре десет минута за њега уопште нису ни постојале.

Инак се на крају некако решити

ове своје забаве и учинио једну обичну премедању. Девојке, које су наудале и знале такав начин пребављивања, одговориле су му на неке нешто. Нису се забављале са њим и разговор је опет почео да завича.

Бунд се трудио да нађе начин да обрети пажњу девојка на себе. Није се ништа zgodно сетити. Није познавао нове оперете, није знао откидашњим најновији купле, није видео нове филмове о чему су оне разговарале. Шта више, није знао ни како се зову најмодерније игре. Није имао појма о великој скупови и о толиким условима зараде. Као да је дошао из неког страног света.

Девојке су га запитале да ли је дошао из иностранства. Када је одговорио да није, девојке му нису стругале живот стотине хиљада, а он није знао како те масе живе. Између њега и људи била је једна велика копрена.

Девојке су поново отишле да играју. Иако није хтео да примети, осећао је да млађа има лепу ногу, диван струк и да је сва еластична. У томе тронућу обузела га је пожуља, али осећај није имао снаге и као да се сећао неке старе приповетке. Као да није он, него неки стари Бунд.

Недеља, 14 фебруар.
Телефон: Валентин.

БИОСКОПИ

АТИЛА: 5.40 часова.
НЕМЗЕТИ: Једно срце је престало
куцати.
РАКОЦИ: Најна авантура Валборг.
ЗРИЊИ: Јурећа утвара.
Претставе у 3, 5, 7 часова.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Гросангер, Мусолини ул. 30, тел.
123-95.
Поповић, И Ракоци Ф. ул. 124, тел.
33-74.

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени: 2 мушка и 2 женска детета.
Венчања: није било.
Умрли: Стеван Тривић, финансијски
саветник, 58 год.; уд. Јајтнер Алма
рођ. немачки Асбот, пенз. профе-
сорка, 62 год.

РАДИО

14 фебруар 1943.
БУДАПЕШТА, 7.30: Јутарња музика
• 12.15: Програм за девете •
13.10: Забавна музика • 14.00: Умет-
ничке плоче • 15.45: За сваког по-
шито • 17.00: Музика на игру •
20.15: Радио оркестар • 22.10: Оркес-
тар Мелеш Белг.

ОДЛАЗАН И ДОЛАЗАН ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (путнички и од
Сабадко браз), 20.24.
За Сабадку: 4.31, 8.14 (убрзани мо-
торни, веза за Зомбор), 13.51 (путнич-
ки вод (само до Сабадко)).
За Зомбор: 3.53, 10.37, 13.45 (дирек-
тан за Палазку), 17.06.
За Обече, Зенту, Сегед: 3.30, 14.00
(само до Обечеја), 16.33.
За Тител: 6.26, 20.27.
Из Будапеште: 18.08, 22.53 (браз).
Из Сабадко: 7.38, 20.10 (убрзани мо-
торни).
Из Зомбора: 7.12, 10.26 (директан од
Палакко), 12.47, 20.13.
Из Сегеда-Обечеја: 7.28 (за Обечеја),
19.05, 19.
Из Титела: 6.24, 16.11.

000*000

ФУЗИЈА КЛУБОВА У ОФУТАКУ

Недавно је у Офутак извршена
фузија спортских клубова ФСК-а,
ОК Левенте и ОК Куатурбулда.
Ово је било потребно због тога што
су сва три клуба била ослабљена
одласком својих играча у војску.
Нарочито је ФСК задесила велика
невоља, јер поред одласка у војску,
неким играчима из осталих клубова
забрањено је да играју у тиму
ФСК-а. Услед овога овога, на иницијативу
вредног г. Шмита, председ-
ника ФСК-а, сви клубови су се сје-
динили и приликом ОК Левенте, до-
као спортска секција уједињеним
снагама наставе заједнички рад и
ограђују прошлогодишње успехе.
На челу секције налази се г. Шмит,
увекел и бивши савезни судија, док
су му заменици и помагачи спортске
радњице и некадашње звезде ФСК-а
Лазар Јелчић, Непа Летић и Ђорђе
Букић.

**Данас УАК игра другу утакмицу
у овој сезони**

Нови партнер УАК-овој екипи је СВШК из Сегеда

Данас по подне, на игралишту
«Адолф Хитлер» одиграће се друга
по реду утакмица младег чете у овој
сезони. Данашњи противник УАК-а
СВШК из Сегеда био је прошле го-
дине у I лиги, на које је, као што је
познато, изашао, али данас се поново
налази у пуној форми и верује се да
ће поново успети да уђе у I лигу.
Овај противник није за потцењивање,
тим више што у њему на месту пен-
тра, фора наступна чувони центар ма-
ђарске репрезентације Тихања, те ће
на овој утакмици и одбрана УАК-а
имати прилику да се испроба. Тим

УАК-а још није састављен, и веро-
ватно да ће се и на овој утакмици
можемо снаге да би се тачно испи-
тале вредности свих појединих игра-
ча и да се према томе и састави тим
за прошлону борбу.

Позивају се следећи играчи да до-
ђу данас у просторије клуба у 1 час
по подне, а то: Бака, Чилаг, Аврамо-
вић, Палфи, Вишак, Лукашић II, Жив-
ковић, Матековић, Меларик, Раб, Бег-
ман, Ђакич, Валтер, Јовановић и Ко-
трић. Такође, умољављу се и бла-
годници и функционери да дођу тач-
но на време.

000*000

**ПОЗИВ ИГРАЧИМА И ЧЛАНОВИМА
УПРАВЕ СХ УХАК-А**

Позивају се сви играчи и чланови
УХАК-а да у понедељак, 15 о. м., у
7 часова увече дођу у клубске про-
сторје, где ће се одржати редовна
седница. — Управа.

000*000

ПОЗИВ ИГРАЧИМА СХ ВИЛАМА

Данас пре подне у 10 часова оди-
граће се ОК Вилам т. ениг-утакмицу.
Може се играчи да дођу на своју
спрему у клубске просторије у 8.30
часова, а то: Хорват III, Пап, Олах
II, Хорги, Цренић, Вакони, Ковач,
Феддежич, Борос, Ђушић, Вацтар,
Варга, Велаш, Келеш и Мехажловић.

000*000

**РЕДОВНА ГОДИШЊА СКУПШТИНА
ОК ВИЛАМА**

Увидени спорт клуб Вилам оди-
граће 28 фебруара 1943 годино своју
редовну годишњу скупштину у про-
сторјама гостионице Марот, II Ра-
коци Ференц ул. бр. 89. Све предло-
ге и иницијативе прилази писмено до 20 фе-
бруара о. г. Росијер Антал, председник
протоколне клуба, Ујвидек, Вах Бо-
лан ул. бр. 1. Право гласа има
само овај члан који је уписано чла-
нарину до дана одржања скупшти-
не. Може се чланови да присуствују
овој скупштини у што већем броју.

000

СПОРТ У ЖАРКОВЦУ

Аматорски спорт клуб у Жарковцу
ЖСАК одиграо је у прошлој фудбал-
ској сезони 20 утакмица. Од укупног
броја одиграних утакмица клуб је
однео победу над 12 противника, из-
губио 4 утакмице, а четири играо не-
решено. Укупно је дао 90 голова, а
примио 43. Тим је углавном био са-
стављен из свих играча: И. Градич-
еца, О. Гајнак, Г. Иштван, Н. Мо-
рокованић, Р. Душанић, М. Иштван,
Ј. Палкош, Д. Иштван, М. Иштван, Д.
Станојевић, В. Когурин. Иако тек
недавно основан, клуб је, као што се
види, показао доста лепе резултате.

**„НОВА ПОШТА“
У БУДАПЕШТИ**
МОЖЕ СЕ ДОБИТИ СВАКИ ДАН
У ТРАФИЦИ ХАННЕ —
Берењаклање улица број 20

ЗА ВРЕМЕ ИГРЕ

— Ват себе сам од среће над вас
видим. Над мисам с вама заједно
живот је за мене као пустиња.
— Ја вас потпуно разумим, зато и
играте као камила!

Бачка и Спорт у Сабадко одиграће
у недељу пријатељску утакмицу. По-
четак у 3 сата на игралишту Бачке.

Свак из Сабадко игра у недељу у
Топоди са тамошњим одличним ти-
мом ТСК Свак налази у савршеном
саставу: Нађкато, Прчић, Век-
таш, Неводе, Салаи, Хегелши, Гонда,
Балаж II, Кочет, Золови, Сол, Ре-
зери Андраш.

Семе од грашка као и остало семење набава
лаже у трговини ссм.ва Сентинвањи
346 **Ујвидек, II. Ракоци Ференц ул 57**

Добар радне, електричне негље и плоче за мување
у трговини **Rádió-Villamoság** 2145
Ујвидек, Орсагзасло-тер 4

МИХЕЛ СТЕВАН
инспекторјска трговина на велико 203
**Преселио се у нов локал у Ујвидеку у Сент
Иштван ул. 9. — Нови број телефона 24-19**

NÉMETH ÉS TÁRSA
МЕЂУНАРОДНО ОТПРЕМНИШТВО
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 3.
Телефон: 92-92, 95-90. Бројави: Transglobus
Збирни саобраћај:
„MÁHÁZ” „VELDUNA”

МОЈЕ ДАМЕ!
Ва кар дана ће се отворити ваша радња
Јеленић Јосиф
женска модна трговина
ЖЕНСКИ КОПУТА — КОСТИМА — ХОЉНИС
сваки комад квалитетна роба
УКУСНО — СОЛИДНО
Ујвидек, Мусолини Бенито улица број 9
ТАТИЋ ИЛИЈА 272
женски модни салон, кроз неколико дана
преселиће се у улицу Бенито Мусолини број 9.

Szkicsák
FERENC
трговина ручних радова
модне робе и перојских
вештачких
Ујвидек, II. Ракоци Ф. ул. 6.
Телефон 3-44-2 1841

МАЛИ ГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п. Свака даља реч 10 ф. — За оне, који траже службу 50% јевтиније.

ТРАЖИЈА СЛУЖБЕ

КЊИГОВЕЗАЦ тражи место — ради све послове. Мадачки, Ујвлек, Ференц ул. 4. 320

МЛАЂА ОСОБА са свршеном средњом школом и болничарским течајем, тражи наместитеља у болници, санаторијуму или код приватног лекара као помоћно лице, или код старије особе в деце. Адреса у Администрацији. 327

ТРАЖИЈА

ДЕВОЈКУ ЗА СВЕ тражи лекарска кућа у Паланци. Упитати у Администрацији.

СРПСКОЈ ПРАВОСЛАВНОЈ ЦРКВЕНОЈ ОПШТИНИ У ОФУТАКУ потребан је црквеник-појак. Месечна плата је 20.— пенга и стан. 304

ТРАЖИМ У ЗАКУП КОВАЧКУ РАДИОНИЦУ на одговарајућем месту или службу као ковач на пуствару. Радић и браварски посло. Чизмар Јене, ковач, Оварбао. 305

ТРАЖИМ МАШИНОВОЂУ за лађу са одговарајућим сведочењем, уз 90 P.S. Dieselmotor. Хеђа Јожеф, Апетин. 324

У НОВОЈ КУЋИ ЧЕТВОРОСОБНИ СТАН за изупросторијама потребан ми је за март или април месец. Јавити «Новој пошти» под «Доктор». 326

Од 5—10 ЈУТАРА ОРАНИЦЕ ЗА БАШТОВАНЛУК са водом у близини за пољивање узео бих у аренду. Удаљеност од града 5—10 километара, а у обзир долазе атери: Темеран, Пиреш, Кисач, Каћ. Адреса у Администрацији. 301

СТАН ОД 3 СОБЕ, кухиња и купатила, по могућству засебна кућа, тражим. Адресу оставити у Администрацији. 334

ПРОДАЈА

ЈЕДАН КЛАВИР кратак марке Кевел браун боје продаје се. Адреса у Администрацији.

ПРОДАЈЕ СЕ: диван са високом наслоном и поставом од помпа, старински кревет, писало сто, орманови, месингани кресет и видне савице. Упитате сваке дан између 11—12 и 4—5 часова у Јожак Мор ул. 19, 1 спрат.

ПРОДАЈЕМ ЧЕТИРИ ТОЧКА у добром стању за тањиге или кола. Упитати: Беркења Даниел 3. 333

ДРЕШ GAZDASÁGI шестлицу, доб на куглама, остало федериттауфер: Sendling 4 HP., продајем. Живко Муткић, Тител. 331

ПРОДАЈЕ СЕ мушки пролетњак пантал и женска вуњена хаљина у потпуно отуваном стању. Адреса у Администрацији. 329

У ПАЖЊУ ВИНОГРАДАРИМА! Продаје се једна преса и муљача за грозђе, у вештачком «Жод седам» сведок. 328

ПРОДАЈЕМ ДВЕ ПАРНЕ ВРШАТЕ ГАРНИТУРЕ. За ближа обавештења обратити се: Косовац, Жарко, Болдог-соњфала.

ЗА ПРОДАЈУ: ручаоница од масивне храстовине, птисунг-лампа, столица за жулање, калем. Упитати у Д-р Бардони Ласло ул. 12, код домара. 319

ПРОДАЈЕМ ЈОШ ПЕТ КОМАДА МАШИНА СИНГЕРОВИХ са моторима, специјално ушивају дугмад, плету рупице, и машина што кроји. Упитати: Алмашка ул. 5. 296

ПРОДАЈЕМ ДВОЈЕ ЛАСКОЛА МАЛИХ за једног коња, гвоздену капију, четири паре одела, зимски капут, коњачку бунду. Погледати: Алмашка 5. 308

268 ЈУТАРА РИТСКЕ ЗЕМЉЕ (преко 100 јутара шуме која се може сећи, а остало сенокос и раболов) продајем на слободне руке на вечито. Писати на власника: Милићев Лазар, економ, Шешкешентиван. 307

ПРОДАЈЕМ КУЋУ. Упитати: ул. Сланкаменап, Темеринска пут 22. (Преко какала.) 316

УЛОЖНЕ КЊИЖИЦЕ 6. Хипотекарне банке, Белоцркванске српске банке продаје инжињер Рашинован, Прохазка Отокар тер 2/1. Само пре подне. 345

ЈЕДАН ШЛИХТЕР МОТОР са 6—8 HP комплетан за сечење дрва или посебно продаје се. Тот Бела, II Ракоци Ференц ул 118. 344

ПРОДАЈЕМ ПАУНА И ПАУНИЦУ одмах. Челић Живан, Тиндереш. 338

ПРОДАЈЕ СЕ ХАРМОНИУМ „ЛНОТА“ марке. Упитати између 11 и 12 сати. Грчишколска ул. 13/1. 349

НОВА КУЋА СА 3 СОБЕ, шталом и осталим изупросторијама у близини центрума и трамвајске пруге продаје се одмах. Упитати у Администрацији. 351

КУПОВИЦА

СПАВАЋУ СОБУ у добром стању купује бих. Упитати у Администрацији. 318

ФОТО АПАРАТЕ свих формата КУПУЈЕМ, Фото Малојловић, Беојто Мусолини ул. 7. 187

ЛОМЉЕНО ЗЛАТО купујем по највећој цени, као и зложитице Градског штедионице, Сатово и новите примам у комисиону продају. — Упитате: СИВЕРИ КАРОЉ, сајраја и алатар, Ујвлек, II Ракоци Ференц ул 4. 222

КЛАВИРЕ И ПИЈАНИНА купујем. Назначити фабрикат, дужину и цену. Сенашич, Ујвлек, Веронцел ул. бр. 82. 274

КУПУЈЕМ ПИСАЋЕ МАШИНЕ латинице као и ћирилице, високе цене плаћам. Биро Митчем, Ујвлек, Пошта ул. 18. Тех. 28—32. 300

КУПУЈЕМ ПАРНЕ збирке, отару преписку. Од 8—9 и од 1/4 до 3. Сечени ул. 13. 313

РАДИО, у добром стању, боље марке, купио бих одмах. Понуле под «Вестиа». 343

Антикворне књиге купује, продаје и замењује најповољније: антикварница ПАТАКИ МАРГИТ, Ујвлек, Хеглер Адолф улица бр. 11. 291

ЖЕНИДБА-УДАЈА

УДАЛЕ БИ СЕ сиромашне девојке, ослачке девојке, удовице, распуштенице, са мање или више земљишног поседла и готовим новцем. **ОЖЕНИЛИ БИ СЕ** државни чиновници, дипломирана господа, земљопоседници, индустријалци, трговци. Опширније уз марку са одговор. Фотографије код Пап-а, Сегед, Чука ул. 34. 214

РАСПУШТЕНИЦА СРЕДЊИХ ГОДИНА, добре парове и пријатне сполучности, удала би се за добро ситуираног господина, вере и народности споредне. Понуле на Управу леота под «Лепа будућност». 340

МЛАД ИНТЕЛЕКТУАЛАЦ моментално без запоселења, тражи познатиство имућне даме, која би га материјално помагала. Женидба није искључена. Одговоре на Администрацију под «Верна награда». 341

ТРГОВАЦ, СРЕДЊИХ ГОДИНА, добро ситуиран, ожењо би се младом српкињом, добро васпитаном дамом. Мираз није услов. Дискрепција чашћу зајамчена. Одговоре са сликом на Администрацију «Нове поште» под «Идеалитета». 342

ПРАЗНО

МЛАД ЧОВЕК СА ЖЕНОМ, трговачки образован, вичан кафанској струци, говори српски и мађарски, перузоу бих кафану на проценат или под рачун, потребним новцем располаже. Понуле на Администрацију под «Спремане». 332

ПРОДАЈЕМ ХОФЕРОВУ 8 HP парну вршаћу гарнитуру са фабричким елеватором и целим прибором из 1904 године. Купно бих Мавег дреш од 48 цови са бројем преко 15.000. Упитати: Амански Лазар, Банфелдвар, Хеглер Адолф ул. 68. 317

СТАРА одела, веш најбоље плаћам. На позив кући долазим. НАЧА ШАН-ДОР, старетијар, Хал тер 7 (Рабља). 307

ПРЕВАЂАЊА, КОРЕСПОНДЕНЦИЈУ, ПРЕПИСИВАЊА на српско-хрватском, мађарском и немачком језику јевтино примам. Брзобот тер 7, II спрат, средња врата (код поште). 3070

ЛОЗЕ САДНИЦЕ са жилама или без жила, кљамљене на америчанској подлози, могу се добити код главног повереника снадништа садница ПЕТЕШ у Сабадки. БУЛА РАБАИ, Еташ ул. 5. Телефон 706. 20

СМРТ ПАЦОВИМА И МИШЕВИМА! Сигурно средство за уништавање пацова шаљем поштом уз доплату са упутством франко пенга 5.50. Јожа Андраш, курак, Ујвлек, Фехермеже (бив. Беле виле) ул. 28. 95

ЕКОНОМИ, во жели садети грешак и писуљ на уговор, нех се обрати за услова на Putsay Kornél. Öbecse, grof Csaky utca 20. Тел. 18. 244

ОСАМ ЈУТАРА ЗЕМЉЕ ОРАНИЦЕ у футушкој шуми, издао бих под закуп или аренду. Упитати: Дотлић Стеван, Ујвлек, Холо ул. 30. 283

БИВШИ ПРОФЕСОР ГИМНАЗИЈЕ даје приватне часове ћанјма из математике, физике, хемје, Латинскога и Српскога језика. Специјална метода за слабо развијену децу. Адреса: Верешмартн 1, Ушаков. 291

ПОДУЧАВАМ УЧЕНИКЕ И УЧЕНИЦЕ свих разреда из математике. Упитати: Баќашич ул. 42. 349

ЗА ПРАКТИЧНО ЛЕЧЕЊЕ главоће и зујања у ушима, шаље обавештења уз претходно послату марку од 20 филлера: Хегедни Петер, Мохол. 148

ПЧЕЛЕ НА ИСХРАНУ проузвном. Адреса у Администрацији. 309

КУПУЈЕМ И ПРОДАЈЕМ СТАРЕ СТВАРИ сваке врсте као в изношештај. Исто тако распродајем погробне ствари и погробна одела. Ујвлек, Буза тер 12. 337

РЕЗАНЦИ ШЕЋЕРНЕ РЕПЕ могу се добити код Удружења товаљача стоке, Ујвлек, Грчишколска ул. 7/1. 356

ПАЖЊА! ПАЖЊА! «ТЕНТЕ» трговина дечких колиџа и играчака **СУДАРЕВИЋ Б** преселила се у II Ракоци Ф. ул. 84 321 Телефон 37-31

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВЕНА ОПШТИНА У СЕНТАМАШУ

СТЕЧАЈ

Српска православна црква, општина из Сентамаша као руководеља закладом **ВАСИЛИЈА ПЛЕМ НИКОЛИЋА**, расписује стечај за 2 упражњена стипендијска места за слушаоце средњих школа и универзитета.

Право на конкурсисање ове стипендије имају ђаци Срби родом из Сентамаша и то средњошколски и факултетски слушаоци оба пола.

Стипендија конси: 1) За слушаоце универзитета 140 пенга месечно као и припадајући школарина за 2 семестра и 50 пенга на име таксе за полагање испита. 2) За слушаоце виших разреда средњих школа 120 пенга месечно, и припадајући школарина, а за слушаоце нижих разреда средњих школа 100 пенга месечно са припадајућом школарином.

На прво стипендијско место имају права конкурса само ђаци из фамилије Николовић, који својим родословљем докажу сродство са тестатором, а на друго стипендијско место имају права конкурса ученици грађанског реда из Сентамаша.

Молбени треба да поднесу Српској православној црквеној општини у Сентамашу следећа уверења:

- а) Крштеницу,
- б) уверење о последњој години школовања,
- в) уверење од Полетичке општине о сиромашном стању,
- г) лекарско уверење о потпуном телесном и умном здрављу,
- д) Изјаву да ће се строго придржавати правилника за стипендијске и решења управног одбора.

Молбе се примају од 14 фебруара до 1 марта 1943 године, с тим да је задња дан пријема молби 28 фебруар ове године.

Горе назначени износ стипендије може управни одбор Српске православне црквене општине у Сентамашу менати према финансијском стању саме задужбине, а назначени горњи износ важи за ову школску годину.

У СЕНТАМАШУ дана 3 фебруара 1943 године.

(М. П.)

Претседник:

Марко Сивачки, с. р.

Секретар:

Милета Гавањски, с. р. 354

Одговорни уредник и издавач: **ВОЈИСЛАВ МАТИЋ**
Ротационна штампана «Уранија», штампарски завод и издавачко подuzeће (власник Јожа Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 30. Ручкописи се не враћају

СУНЦОКРЕТ

је код нас
најсигурнија и
најрентабилнија

уљарица!

Скloпите још данас уговор о сетви!

Бачка мора ове год. засејати

100.000 јутара

сунцокрета!

Зато:

Трипут толико сунцокрета као прошле године!

Зашто?

Сунцокрет

се лако култивирати и даје најсигурније и највише приносе

Сунцокрет

се плаћа 50 до 53 пенга по 100 кг, доноси, дакле, 500 до 800 пенга по катастралном јутру

Сунцокрет

даје допунску снажну храну: сваки произвођач добива по званично утврђеној цени 25-40 кг уљаних погача на сваких 100 кг отпремљеног семена.

Сунцокрет

даје на нашим земљиштима највеће приносе масти: округло 350 кг по кат. јутру!

Размислите о свему томе, и будите с тиме начисто:

Сејати сунцокрет значи: високи приходи по катастралном јутру и осигурање снажне хране!